

ΕΘΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΑΝΑΤΡΟΦΗ — ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ — ΓΡΑΜΜΑΤΑ — ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ

ΚΑΛΑΙ ΤΕΧΝΑΙ — ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

ΕΤΟΣ Β' — 1899

[Τυπται δραχ. 7]

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ — ΕΚΔΟΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

10 — ΟΔΟΣ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ — 10

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ

Ἡ αὐτενέργεια ἐν τῇ μαθήσει (κατὰ τὸν Σπένσερ) Σελ. 17.—Ἡ ἀνατροφή τῆς γυναίκος (κατὰ τὸν Ζουφρίδα) 25, 52, 76, 91, 107.—Ἡ ποίησις ἐν τοῖς σχολείοις ὑπὸ Γ. Μπουκουβάλα 49.—Τὸ Γκαίτσιο Γυμνάσιον ἐν Φραγκφούρτῃ ὑπὸ Φ. Γεωργαντέ 68.—Ἀγωγή καὶ κληρονομικότης (κατὰ τὸν Γαυγιώ) 73.—Ρωσικόν λύκειον 81.—Ἡ ἀγωγή τοῦ παιδός (κατὰ τὸν Γκίρμι) 84, 98.—Τὸ παιδί ὑπὸ Γ. Μπουκουβάλα 143.—Σχολικαὶ ἀναμνήσεις 129.—Ἡ σκληρογυγία (κατὰ τὸν Όππελ) 139.—Ἡ ἠθικὴ ἀγωγή (ἐκ τῶν τοῦ Σπένσερ) 145, 163, 183, 194, 214.—Τὸ πρότυπον γυμνάσιον τῆς Βουδαπέστης 155.—Ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις 168.—Παιδαγωγικὸν διαγώνισμα (τὸ βραβευθὲν ὑπὸ τῶν κριτῶν) ὑπὸ Π. Λιβαδά 177.—Τὰ ἀργαία κειμήλια 193.—Ἡ ἀσταγος ἀνατροφή τῶν νεανίδων (κατὰ τὸν Δυρρηλιουρ) 202.—Ἡ παιδαγωγία καὶ τὰ ζῶα 209.—Ἡ σχολικὴ πειθαρχία ὑπὸ Α. Κωνσταντινοπούλου (226, 246).—Ἰσχυαίησις πρὸς τὰς μητέρας (κατὰ τὸν Δυρρηλιουρ) 227.—Ἡ ἠθικὴ ἀγωγή ἐν ἐλευθέρῃ πολιτείᾳ 257, 281.—Ἡ ἐκπαίδευσις καὶ ὁ τύπος ἐν Βουλγαρίᾳ (κατὰ τὸν Α. Γουβερνάτη) 275, 294.—Πνευματικὴ ὑγιεινὴ (κατὰ τὸν Ἐλβετὸν Ιατρὸν Φερρέρ) 337.—Αἱ γυμναστικαὶ πρόοδοι ἐν Ἑλλάδι 363.—Ἡ σπουδαιὴ γυμναστικὴ (376)

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ, ΘΘΙΚΑ

Τὸ ἐπιστημονικὸν πνεῦμα (κατὰ τὸν Α. Κραβζ) Σελ. 4, 22.—Ἡ ψῆφος τοῦ πολίτου 65.—Ὁ φόρος τοῦ αἵματος 97.—Ἡ εὐτυχία (κατὰ τὸν Λούμπου) 125.—Τὸ στρατιωτικὸν καθῆκον (κατὰ τὸν Α. Βουτρού) 131, 150.—Σκέψεις συγγραφείας (ἐκ τῶν τοῦ Α. Λιβαδά) 143.—Ἡ Κυριακὴ ἀργία 161.—Ἡ ἀξία τοῦ χρόνου (κατὰ τὸν Λούμπου) 198.—Ἡ ἀργία καὶ αἱ πόλεις 241.—Πνευματικὴ ποτὰ 273.—Τὰ κλέφτικα τραγῳδία ὑπὸ Γ. Κ. Κουλαδίμου 284.—Ἡ ἐργασία ἐν ταῖς φυλακαῖς 321.—Ὁ νόμος τῆς ἐργασίας καὶ ὁ νόμος τῆς ἀργίας (κατὰ τὸν Γ. Μουσιό) 325.—Ἡ δόξα—Ἡ ἐρήνη (ποικίλαι γνῶμαι) 342.—Ἡ ἀπολογία τοῦ πολέμου 359.—Ἡ χάρις (κατὰ τὸν Σπένσερ) 458.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ, ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Τὸ λήξαν ἔτος Σελ. 2.—Α. Συγγρός 65.—Τὸ βουλευτήριον τῆς Τροιζῆνος (ἐκ τῶν τοῦ Ν. Δραγουμῆ) 105.—Οἱ λόγοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως (κατὰ τὸν Βοινῆ) 139.—Σκέψεις ποιητοῦ ὑπὸ Χ. Αντίου 246.—Ὁ Σολωμὸς καὶ ἡ Ἰταλικὴ γραμματολογία ὑπὸ Σ. Δὲ Βιάκη 268.—Φίλιππος Ἰμμ. Φέλεμπεργ, 278, 299, 310.—Τὸ Ἰπουργεῖον τῆς Παιδείας ὑπὸ Χ. Αντίου 305.—Παῦλος Ζανὲ ὑπὸ Α. Αισιμῆδους Κυριακοῦ 355.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ

Ἡ ἐσπερινὴ ἀνάπαυσις (κατὰ τὸν Γρατῆ) Σελ. 42.—Ἡ γυμνοθεραπεία (κατὰ τὸν Βαρνῆ) 57.—Ἡ δικαιοσύνη τῶν ζῶων 60.—Ἀσυμμετρία αἰσθησεων 109.—Ἰγιεινὴ τῆς θράσεως (κατὰ τὸν Τρουσσῶ) 172.—Ἰγιεινὴ σπουδαιότης τῶν δασῶν (κατὰ τὸν Ἐβερμάγερ) 307, 323.—Τὸ ἀστεροβόλι (ἐπ' ἀγγλικῶ) ὑπὸ Αλ. Πάλλη 315.

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ, ΗΘΟΓΡΑΦΙΑΙ

Ὀδοιπορικαὶ ἀναμνήσεις ὑπὸ Α. Χρυσοβαλῶνη Σελ. 24, 45.—Ὁ ἀγροτικὸς βίος ἐν Ἀγγλίᾳ 117.—Περι-

πέτειαι περιηγητοῦ 242, 264, 284.—Τὸ νησί τῆς Μουτιλήνης (κατὰ τὸν Ράουζ) ὑπὸ Α. Ἐφραζιώτη 329.—Ὁ ἀγγλικὸς στρατὸς 339, 360.—Ἀδελφές (ἐπ' ἀγγλικῶ) ὑπὸ Αλ. Πάλλη 364.—Ἡ πατρις τοῦ Ἰησοῦ (ἐκ τῶν τῆς Ματθιᾶδος Σερῶ) 369.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ὁ υἱὸς τοῦ μηχανικοῦ (κατὰ τὸν Drungole) Σελ. 7.—Ἡ θάλασσα ὑπὸ Α. Καραβίτου 18, 39.—Ὁ δάμαλός μου ὑπὸ Κ. Τοπάλη 87.—Τὸ πετραμένον (ἐκ τῶν τοῦ Λέρμονταφ) 101.—Ἡ λαγύρα τοῦ Γερανοῦστη ὑπὸ Α. Ἐφραζιώτη 141.—Τρισάγιον ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Παπαδοπούλου 148.—Ὁ μικρὸς σκοπὸς (ἐκ τῶν τοῦ Δὲ Ἀμῆση) 170.—Συμπέθερος ὑπὸ Δ. Βικέλα 225.—Ἡ Μόχρα (ἐκ τῶν τοῦ Κ. Μεταξῆ Ποσπορίτου) 290.—Ὁ Βασιλεὺς Ἀλεξάνδρος (ἐκ τῶν τῆς Ἀλεξάνδρου Παπαδοπούλου) 332.—Ἦσο εὐλογημένη (κατὰ τὸν Σιέγκιεβιτς) 346.—Φεγγεῖ (ὑπὸ Α. Κοσμη) 349.—Ὁ Σαυτῆρ 372.—Ἦταν ἀσπράντιστος ὑπὸ Α. Κοσμη 378.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ἜΡΓΑ

Ἡ Μάγισσα (κατὰ τὸν Φεγγεῖ) μετάφρ. Χ. Αντίου Σελ. 179, 199, 214, 233.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Τὸ κρυφὸ σχολεῖο (μετ' εἰκόνας Ν. Γόζη) ὑπὸ Γ. Πολέμη Σελ. 1.—Στίχοι ὑπὸ Δ. Βικέλα 3, 45, 67, 107, 131, 179.—Νύκτα τοῦ γενάρη ὑπὸ Γ. Πολέμη 54.—Μικρὰ ταξίδια ὑπὸ Γ. Μακροῦ 94.—Τὰ δύο δάκρυα ὑπὸ Γ. Πολέμη 120.—Ἡ ζωὴ ὑπὸ Γ. Πολέμη 297.—Κουπὶ καὶ τιμῶν ὑπὸ Γ. Πολέμη 334.—Ὁ κολασημένος ὑπὸ Γ. Δροσίτη 349.—Χωρισμός ὑπὸ Γ. Δροσίτη 362.—Σὲ μιὰ κοπέλλα ὑπὸ Ἀργύρη Ἐφραζιώτη 379.

ΓΕΩΡΓΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ὑπὸ Ρ. Δημητριάδου.

Ἡ ἀρουραῖσι Σελ. 27.—Κύριοι δημοδιδάσκαλοι 54.—Περὶ θερισμοῦ 218.—Τὸ γάλα καὶ τὰ βρέφη 237.—Καρποφαγίας τὸ ἀνάγνωσμα 297.—Ἡ σπορὰ τοῦ αἵτου 347.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Τὰ παιδικὰ παίγνια Σελ. 14.—Αἱ καλάνδαι 15.—Αἱ κοῦκλαι ὡς μέσον διδασκαλίας 31.—Πάπας αἰνιγματογράφος 62.—Ἡ Κρήτη καὶ ἡ γελοιογραφία (μετὰ τασσάρων εἰκόνας) 62.—Τὸ παπικὸν αἰνίγμα 79.—Ὁ ἀφειρέτης τῶν ὑψηλῶν πέλων 95.—Ἰπιφανεῖς προληπτικοὶ 110.—Τὸ παιδικὸν πάσχα ἐν Ἀμερικῇ 126.—Θεραπεία ἡθοποιοῦ 158.—Οἱ πῖλοι τῶν ἀγγέλων βουλευτῶν 175.—Βασιλεὺς κηπουρὸς 175.—Ἀριθμητικὴ τῶν ζῶων 191.—Ἡ μήτηρ μας 207.—Τὰ διάφορα κρέατα 222.—Τὸ πτόσμα καὶ αἱ προλήψεις 255.—Ἡ διάρκεια τῆς ζωῆς 270.—Τὰ δάκρυα 302.—Ἡ τροφὴ διαφόρων λαῶν 303.—Τὰ ταξίδια τοῦ μέλλοντος 334.—Ἡ καταρῆδα 334.—Αἱ πρῶται ἐν Ἑλλάδι ἐφημερίδες 351.—Ἡ ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν 367.—Ἰδιοτροπία μεγάλων μουσικῶν 379.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Τὸ νυχτέρι ὑπὸ Κ. Ρωμαιοῦ Σελ. 12.—Τὰ ἀριστουργήματα τῆς Δημοτ. Προήσεως 30, 63, 111, 142, 156.—Τὸ θαῦμα τῆς Χρυσοπηγῆς ὑπὸ Α. Κοσμη.—Ἡ γελιδόνα τοῦ μαρτίου ὑπὸ Χ. Χρηστοβασιλέη 93.—Δημιῶδες μῦθοι 218, 239, 255.

Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ Τυπογραφεῖου τῆς Ἐκτίης Κ. Μιθωνοῦ καὶ Ν. Κεφραλοῦρη.

Ο πολυπλοκός των γλωσσών.

Η αγγλική γλώσσα θεωρείται ως περιλαμβάνουσα τας πλείετας λέξεις. Τα νεώτατα λεξικά ως τού της Οξφόρδης, δημοσιευθέν υπό του Murray, περιλαμβάνουν 250,000 λέξεων. Δευτέρα έρχεται ή γερμανική γλώσσα περιέχουσα περί τας 80,000 λέξεων τρίτη ή ιταλική, 45,000 τετάρτη ή γαλλική, 30,000 πέμπτη ή ισπανική, 20,000. Έκ των ανατολικών γλωσσών πρωτεύει ή αραβική. Η κινεζική γλώσσα αποτελείται εκ 10,000 σημείων, δι' των συντίθενται 49,000 λέξεις. Η γλώσσα Ταμίλ, ήν όμιλοῦσιν εν τή Νοτιώ Ινδική, περιέχει 67,000. Η τουρκική 22,500 ή δέ των Χαθάρ 15,500. Οι Κάφροι περιορίζονται εις τήν χρήσιν 8,000 και οι Ιθαγενείς της Νέας Ουαλλίας εις 2,000 λέξεων.

«Μη με φιλής».

Από τινων εβδομάδων οι μαθηταί και αι μαθήτριαι των σχολείων της στοιχειώδους παιδείσεως εν Λονδίνω φέρουσιν επί των πλινθίων και των πηληκίων αυτών λωρίδα με την έπιγραφήν «Don't Kiss me» δηλαδή: Μη με φιλής. Αι παράδοξοι αυτοί απαγορευτικοί έπιγραφαι έτέθησαν καθ' όσον εσχάτως έπλεόνασαν εν τή βρετανική πρωτευούσῃ δύο μεταδοτικά νοσήματα ή ιμφλουέντζα και ή διφθερίτις, έκρηθη δέ υπό του Ιατρικού κάστρου ότι προς διάδοσιν τούτων συνέτεινε τά μέγιστα ή κακή συνήθεια, ήν έχουσι πολλοί να ασπάζονται εις τού πρόσωπον και εις τού στόμα ακόμη τά παιδιά.

Παράδοξα φαινόμενα.

Εις τά παριναά «Χρονικά της Ιατρικής και Χειρουργικής των παιδιών» αναφέρονται τά εξής αληθώς παράδοξα καλολογικά φαινόμενα γραφής και όμιλλας:

Κόρη δεκαεσσάρων ετών ένεκα κληρονομικής νόσου παθοῦσα εκ παραλύσεως του δεξιού μέρους και άφασίας άπόλεσε και τήν χρήσιν της φωνής. Αλλά τού λογικόν δέν έπαυσε λειτουργούν και όπως συνεννοηται έγραψε διά της άριστερας χειρός κατ' αντιστροφήν όπως ώστε διά να αναγνωσθῆ ή γραφή της έπρεπε να τεθῆ ενώπιον καθρέπτου.

Άξιον ιδιαιτέρας παρατηρήσεως εινε ότι ο χαρκτηρ της γραφής ήτο καθαρός, όπως και ο της δεξιάς χειρός, εξαγγράφει δέ ή ασθενής και φαίνεται μη έχουσα συναίσθησιν της αντιστροφής ταύτης.

Η κόρη αυτή λαβείσα μετά τινα χρόνον επανέκρησε τήν χρήσιν της δεξιάς χειρός και τόν τακτικόν γραφικόν χαρακτήρα της.

Ανάλογον προς τού ανωτέρω συμβάν εινε και τού εξής:

Άλλη κόρη δώδεκα, ετών, παθοῦσα εξ έγκεφαλικής νόσου μετ' άφασίας, υπεδλήθη εις τήν διά τρυπάνης έγχείρησιν. Η κατάστασις της άσθενούς έβελτιώθη οὔτως επαισθητώς, άλλ' ή άφασία απέμεινε, ήρχισε δέ τότε να ψελλίζη ή κόρη άκατάληπτους φράσεις π. χ. τήν εξής:

— Μου-α-θει' χη-ου-η τε-σε-φη-α με θα; Και ώργίζετο διότι δέν ένδουν τί ήθελε να εΐπῃ. Όπειδή δέ επανελάμβανε πολλάκις τούς αυτους φθόγγους, εσκέφθησαν να τούς γράψουν και τότε είδον ότι αληθώς είχαν όρθην έννοιαν τά

λεγόμενα, άλλ' αι φράσεις έπροφέροντο με άνεστραμμένας τας συλλαβας εκ του τέλους προς τήν αρχήν τούτο δέ έγινετο διά φράσεως εξ εκτή, δέκα και 15 λέξεων άνευ του παραμικρού λάθους. Οὔτω τά άκατάληπτα λόγια, άτινα παρελάσαν ανωτέρω, έσήμαινον:

— Θεία μου' Οζ με αφήστε ήσυχη;

Τού τοιούτου φαινόμενον παρετάθη επί πέντε έβδομάδας. Η κόρη έθεραπεύθη κατόπιν και ζῆ άκέρμη ύγιεστάτη.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΤΟΥ ΚΑΘ' ΗΜΕΡΑΝ ΒΙΟΥ

Πότε εορτάζεται τού Πάσχα.

Τού Πάσχα εορτάζεται τήν πρώτην Κυριακήν μετά τήν Πανσέληνον της άρηνής Ισημερίας, επειδή δέ ή εν Νικαία Σύνοδος ώρισεν ως ήμέραν της άρηνής Ισημερίας τήν 21 Μαρτίου, έπειτα εις τού Πάσχα εορτάζεται εις τού μεταξού της 22 Μαρτίου και 25 Απριλίου διάστημα.

Προς εύρεσιν του χρόνου καθ' όν πίπτει τού Πάσχα, εινε άπαραίτητος πρώτον ο πίναξ των Χρυσών Αριθμών, ήτοι της δεκαεναετούς περιόδου της Σελήνης, ο υπό του Αθηναίου Μέτινος εν έτει 432 π. Ν έυρεθείς. Κατά τόν πίνακα τούτον, όστις επανέρχεται κατ' 19 ετη άκριβώς, εύρίσκωμεν πότε συμπίπτει ή πρώτη μετά τήν 21 Μαρτίου Πανσέληνος.

Έτη	Χρυσός Αριθμός	Μηνολόγιος τού Πάσχα
1900	1	Απριλίου 5
1901	2	Μαρτίου 25
1902	3	Απριλίου 13
1903	4	Απριλίου 2
1904	5	Μαρτίου 22
1905	6	Απριλίου 10
1906	7	Μαρτίου 30
1907	8	Απριλίου 18
1908	9	Απριλίου 7
1909	10	Μαρτίου 27
1910	11	Απριλίου 15
1911	12	Απριλίου 4
1912	13	Μαρτίου 24
1913	14	Απριλίου 12
1914	15	Απριλίου 1
1915	16	Μαρτίου 21
1916	17	Απριλίου 9
1917	18	Μαρτίου 29
1918	19	Απριλίου 17

Όσοτε διά να εύρωμεν τού Πάσχα τού 1900 πρώτον διά του ανωτέρω πίνακος θά μάθωμεν ότι τού 1900 έχει χρυσόν αριθμόν 1, επομένως ή πανσέληνος συμπίπτει τήν 5 Απριλίου, έπειτα θά εύρωμεν διά της μεθόδου ήν εν προηγούμενι ρύλλω εξήγησαμεν, ποιά ήμέρα της έβδομάδας εινε ή 5 Απριλίου, ή μετ' αυτήν δέ πρώτη Κυριακή εινε τού Πάσχα.

αυτακαρνήσεως των ατόμων πρό της σκέψεως του υπερτάτου άρχοντος και του κοινού σκοπού, ήν πάντες ήφείλουσι να έχουσι πρό όφθαλμών. Εινε βεβαίως τι ύψηλόν και ώριόν και ή τόλμη και ή γενναιοτης, ήν έμπνέει ή άπαλπιτική εις τόν άνανέοντα τού παν εκ των ίδιων δυνάμεων.

Αλλά τού έκρον τούτο, καθ' ό και αυτός ή ήρωϊσμός κινδυνεύει να κατστῆ μάταιος, εινε άκριβώς ή κατάστασις, ήτις πρέπει να προληφθῆ, δύναται δέ να προληφθῆ μόνον διά της συνεννοήσεως. Ανάγκη λοιπόν εξ άπικντος τά άτομα να έχουσι άνδρείον, άλλ' αυτή δέν άρκεί, άνάγκη και να μεταχειρίζονται αυτήν εν κοινή συμπράξει μετά του όλου, οὔτινας μέρος αποτελούσιν, ως τά μέρη εν τινι μηχανισμῷ. Ανάγκη δέ άρχηγός να εινε βέβαιος περί της άπικλύτου ύπακοής και της άφρασίσεως του στρατού, οι δέ στρατιώται να γνωρίζωσιν ότι ή άρχηγός δέν προτίθεται άτομικόν τινα σκοπόν, άλλ' ότι εινε ή άριστοιμημένος ύπηρετής του κοινού σκοπού. Άρετή τις λοιπόν του όλου, άκριβεία τις παρόρησις αποτελούσιν εν τῷ πολέμῳ τού έγγύθιου της έπισυχίας.

Εινε δέ ζῆλον παρατηρήσεως ήτι και αι άτομικαι άρεταί εκπυξάνονται μεγάλως διά της άκριβείας έμπιστοσύνης. Μείζον στρατόν, περ' ής ζητείται γενναίον διάστημα έπιθέσεως ή έπινοη κρατερά, θά δείξη πολύ περισσεύειν τόλμην και καρτερίαν, εάν γνωρίζῃ ότι οι συνάδελφοι θά σπεύσωσιν εν άνάγκη να τήν βοηθήσωσιν, περῶ εάν κισθάνηται εκουθεν ήθικώς μεμικτωμένη. Ο Νικολάιν έκειμεν εις τού πείλον της μάχης στρατημάτα, ήν και ταῦτα δέν ήδύνατο να ρηθώσωσιν έγκλίρω; και να μετασχώσι της μάχης, διότι ένθα, ήποιον νέον θάρρος θά ένίπνεεν εις τούς μαχόμενους και μόνη ή άγγελία της προσεγγίσεως αυτών.

Υπέρτεροι λοιπόν ήθικαι δυνάμεις εν τῷ πολέμῳ δέν εινε άκριβώς ή άνδρεία και ή άρραστηριότης των ατόμων ίδιῶν, άλλ' πολλῶν μάλλον ή ένωσις των ψυχών ή πολλυπληκίαζουσα τήν δύναμιν εκάστου διά της δυνάμεως πάντων. Αι ήθικαι δυνάμεις εινε κατ' οὔσιον αι δυνάμεις της ένοποιήσεως, της συνοχής, της συσταξεως. Αυται μεταμορφώσι και ζωοποιήσουσι τόν αριθμόν, άλλ' απροσποθέτουσιν αυτόν.

Η δέ ένοποίησις και σύνταξις των ανθρωπίνων δυνάμεων, πλην εις εξαιρετικας τινεσ περιστασεις, δέν παράγεται αυτομάτως, ως ή των άσυνειδητων δυνάμεων εν τοις μεγάλαις φυσικαις φαινομένοις. Ο νους, ή τού τίτλου της ανθρωπίνης εύγενείας αποτελούν, στρέφει εύθως τού πρώτου τήν προσοχήν του ατόμου προς ένυτόν διά του έγωϊσμού, του ύπολογισμού της ιδιαιτέρας εκτιμήσεως της ζωής και της άναγκήσεως, της υπερτάτης περί της ιδίας υπέρβειος μαρτύνης.

Ο δέ έγωϊσμός δέν εινε άρχή ένοποιήσεως, άλλ' άκαρπεία. Η ένοποίησις λοιπόν των ανθρωπίνων, εινε ή βεβαία και σταθερά, πρέπει να ένδρυθῆ ασφαλώς. Παράγων της άναγκής ταύτης ένοποιήσεως της έναντίας εις τας βιοηθικας τάσεις του ανθρωπου εινε ή πειθαρχία. Αυτη άποτελεί τήν δύναμιν των στρατιών, εις ταύτην συγκεφαλαιοῦται τού στρατιωτικού καθήκον.

Η δέ εινε ή πειθαρχία; Εινε εν πρώτοις εύπειθεια και ύποταγή; εινε μάλιστα παθητική εύπειθεια. Η λέξις αυτη εως θά φανῆ εις τινεσ λιαν ισχυρά; διότι εως θά νομίωσιν ότι δύναται να συμβῆ, ώστε ή υβήτης και ή νομιμότης καταγῆς τινος να εινε άκριβωθήσεως. Δύναται άλλθως τούτο να συμβῆ, άλλ' και πάλιν ή υπακοή άναμένει οὔδεν ήττον ύποχρεωτική. Η διαταγή εινε διά τόν στρατιώτην, ότι ή νόμος διά τόν πολίτην. Ο δέ Διακράτης, ή άπόστατος οὔτος της ελευθέρως έρείνης, κατ' οὔσιον εινε καίτοι και παρακινούμενος να υπεκρήγῃ τού κράτος του νόμου, λέγει εις τούς μαθητάς του: «Δίκαιο ή δίκαι οι νόμοι της πατρίδος εινε άπαρβίβιστοι. Ο πολίτης, ή δ' αὐτῶν ὄν πολίτης, εξουσιάζομενος κατ' αυτών διακράττει άκαρτημα». Ταυτου εινε τού θέμα της θρησκευτικής προσηγορευτήσεως των νόμων εν τῷ Κρίτῳ του Πλάτωνος. Η παθητική υπακοή εινε καθήκον του στρατιώτου, διότι αυτη μόνη δύναται να ασφαλίσῃ τήν ένότητά, άνευ της ήποιος δέν ύπάρχει δύναμις.

Αλλά τότε ή στρατιώτης εινε δύναμις υλική, άνάλογος προς τού όπλον, ύπερ ήμαι; Οὔδην. Η θέλησις του στρατηγού δέν άποτελείται εις τού σώμα, άλλ' εις τήν θέλησιν και τήν άκρίβειαν του ύποταταχμένου αυτῷ. Οὔτος τότε υπακούει άλλθως, όταν μη άκαρπείος εις τήν κατ' οὔσιον συμμόρφωσιν προς τήν διαταγήν αντιληφθήκηται και τού πνεύματος αυτῆς. Διό δέν περιορίζεται εις τού να υπακούῃ τούτου μόνον όσον εινε άκριβώς άναγκάσιν προς τυπικήν εκπλήρωσιν του καθήκοντος και άπαλλαγῆ από της εδύνης, άλλ' προσπαθεί να έπιτύχῃ άποτελέσματα πλήρη του προτεθέντος κατῷ σκοπού. Περιληπτική τις διαταγή δίδεται εις αυτόν αντιληφθήκηται αυτῆς παραγρημα, άναπέσαι καθ' εκουτόν εισόδημα μετ' οὔσιον εις τήν σκέψιν του στρατηγού. Οὔτος έπιτύσσει τελειόν τινα σκοπού, είνως έπυσει τά μίση, τας λεπτομερείας της έκτελέσεως, και εν τῷ σπείρει της ενεργείας του άποκαίξει και αυτός, εκρακεί εις εκουτόν, αναδέχεται ή άδικαρεί προς τήν ένότητα.

Και οὔτως ή στρατιωτική πειθαρχία δέν εινε άπλως παθητική υπακοή, εινε συνάμα και αυτιβούλος σκέψις και άφρασίσις, εινε οὔτις ή έννοιας θέτω εις ενεργείαν πάσαις οὔσιον τας δυνάμεις μετῶ ζήλου και άγάπης προς παρακταποίησιν του άκατεθέντος κατῷ έργου.

μά ως τόσο να γυρίση και να ξεφουτρώση ανάμεσα στους δικούς του με τέτοια χάλια, ύστερ' από χρόνους και χρόνους αγωνία και βάσανο, δέν του έρχότανε και πολύ. Θα πής οι καθαυτοί οι δικοί του συχωρεμένοι όλοι, κι άλλους απ' άνήψια και τέτοιους δε θανάτωνε πιά, έξουν ίσως δυό τρείς άξαδέρπους, γέρους κι αΐτους. Μά πάλε, από δω τό γύριζε, από κει τό γύριζε, δέν του πήγαινε. Τόνειρό του εΐτανε να ξαναφανή στην πατρίδα του, μά να είναι και κατιτί. Δέν τό κατάφερε τόνειρο; Τί να πηγαινή τώρα και να τους δείχνη τή γύμνια του. Έλα δά όμως πού δέν μπορούσε και να πεθάνη στα ξένα! Να ξήση στα ξένα, ναι! με τό σημερα με τό αύριο, ζής στα ξένα. Μά να πεθάνης στα ξένα; Να σε παραχώσουνε, λείει, μες στην κρύα εκείνη τή λάσπη, και σύγκαιρα οι πατριώτες σου να γλυκοκοιμούνται μες τό μοσκομυρισμένο τους χώμα, αυτό δέν μπορούσε να τό βαστάξη ο ξενιταμένος ο γέρος.

Έθελε λοιπόν και τό λαχταρούσε να πεθάνη στον τόπο του, και ξεκίνησε με τάπομεινάκια του είναι του. Να πάη όμως μέσα στο χωριό, και να τους πη πως εγώ είμαι ο Γάδες, — δέν τάποκοτούσε αυτό.

— Έπειτα είναι κι άργά. Ποιός θα με πονέση πιά τώρα! Έλεγε μοναχός του καθώς έραζε τό βεπρόρι σε λιμάνι πού γαιτόννε με τάγαπημένο νησί του.

“Αμα βγήκε στην πολιτεία εκείνη, ίσια στο Σπιτάλι, μαζί με τό έχει του.

— Να μείνουν αυτά εδω, τους λείει τους ανθρώπους εκεί. Έμένα δέ μου είναι και πολύ χρειαζόμενα. Ο πρώτος πού αναλάβη κ' είναι έτοιμος να μισέψη, του τό χαρίζετε.

Και γίνεται άφαντος ο γέρο Άνέστης.

Τράβηξε κατά τή σκάλα, βρήκε καΐκι, και σ' ένα μερόνυχτο μέσα έβλεπε τις δλόχαρες άκρογαλιές του νησιού του.

2

Εκεί πού ή Πλάση λές και λούζεται κάθε ταχυνή και λαμπροφοριέται θεοφώτεινη, δλοκάθαρη και παρθένα, πού μήτε κουρέλλι μήτε παλιόχαρτο πολιτισμού δε βλέπεις άπάνω στάσπρογάλαζα τά χαλίκια πού στρώνονται στην άκρογαλιά, εκεί πού στα πρώτα του χρόνια ο γέρος μας έπαιζε μανάλαφρη καρδιά και με ξένοιαστο νοού, εκεί ξαναβρήθηκε τώρα καταδαμασμένος από του χρόνου τάκαταπόνετο χέρι, σκυφτός, ζαρωματισμένος, βουλιασμένα τά μάτια του, και τά χέρια τρεμάμενα. Παράμερη έξοχή, πού τό καλοκαίρι μονάχα τή θυμούνται οι χωριανοί και τή διαλέγουνε για τά ξεφαντώματά τους. Τώρα όμως, άνοιξη ακόμα, ο γέρος ο Άνέστης πλανιότανε δλομόναχος στην ξεχασμένη εκείνη

γωνιά του κόσμου, βγάζοντας ξεφωνήματα κι άκατανόητα λόγια, κάθε φορά πού άγνόντευε βράχο, χωράφι ή κορφοβούνι τριγύρω, και του θυμίζε τής νιότης τά χρόνια. Μιά πέν στην άλλη μαζευότανε στον άναγαλλιασμένο του νοού οι παλιές οι ιστορίες, τά παλιά τά γλέντια, τά περασμένα τά πρόσωπα και τά πράγματα, πού κάθε κύμα έλεγες και του τό τραγούδαγε με τό γλυκά του μουρμουρητό, εκεί πού πλαγιασμένος τώρα στον ήλιο μισοάνοιγε κάθε λίγο τάδυνατισμένα του μάτια να τις δη άλλη μια και να τις χύση μες στην ψυχή του τις άνάλλαγες, τις άγέραστες όμορφίες τής πατρίδας του.

Θέλεγες πώς άναστήθηκε μαζί με τό νοού του και τάποσταμένο κορμί του, κι ως τόσο, καταπονημένο τόσους χρόνους από τή μαύρη τήν ξενιτειά, και τώρα πάλι μ' άξαφνης χαράς καρδιοχτύπια συνταραγμένο, χειροτέρευε άντις να καλλιτερέψη, και σαν τό φύλλο τρεμούλιαζε.

Μόλις τό βράδυ βράδυ, σαν άρχιζε τό σκοτάδι και πλάκωνε, κι αυτός ακόμα λόγιαζε με μάτια όνειρικισμένα τάντικρινά τά βουνα ενός άλλου νησιού, καταπόρφυρα με τήν άντιπαγγιά του βασιλεμένου του ήλιου, — μόλις τότες τό θυμήθηκε πώς όταν ξεπήδηξε από τό καΐκι κ' έσυρε κατά τήν έξοχή, δε νοιάστηκε μήτ' ενός μερόνυχτου ψωμι να πάρη μαζί του.

— Κι ε μείνω και νηστικός μια νυχτιά, τί πειράζει! λείει τότες. Θα με θρέψη τής πατρίδας τάγέρι ως τό ταχύ.

Κι άποκοιμήθηκε στην άκρογαλιά, κοντά στης θάλασσας τό νανούρισμα, μαγεμένος ή νοός του με τις μύριες εικόνες πού τις άνιστορούσε ήλες εκείνες τις ώρες.

Δέν τά ξανάνοιξε πιά τά βαρεμένα του μάτια ο γέρος. Πιο γνωστικό κι από πολλούς φίλους τό κύμα, άπάνω στη μεγαλύτερη εύτυχία τής πονοδαρμένης εκείνης ψυχής, τηνε νανούρισε με τό μουρμουρητό του και τήν έστειλε μια και καλή στην άγκαλιά τής Άθνασιάζ.

ΑΡΓΥΡΗΣ ΒΟΥΛΑΙΩΤΗΣ

ΤΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

Η ΞΕΝΙΤΕΙΑ

Παρακαλώ σε, Κόριέ μου, και προσκυνώ σε, Θέ μου, άρριόστιαν εις τήν ξενιτειά του ξένου μήν του δίνας. Έη άρριόστια θέλει στρώματα, θέλει μεγάλη πάστρα, θέλει μαννούλα στο πλευρό, γυναίκα στο κεφάλι, θέλει άδελφός δλόγυρα να τον καλοτηράνει.

Μά τ' είδαν τά ματάκια μου, μά τ' είδαν τά καρμένα, πως θάφτουνε στην ξενιτειά τον ξέν' όντας πεθάνη' δίχως θυμιάμα και κερι, δίχως καπν και ψάλτη, δίχως μαννούλας κλάματα, γυναίκας μοιρολόγια.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

[Έκ βιβλίου μετά θάνατον έυδοθέτου].

1
Πόσοι άνθρωποι άκατοίχητοι. Νομίζεις ότι διακρίνεις καπνόν άποθνήσκοντα από τής στέγης, παράθρον φτιτιζόμενον. Ηλησιάζεις. Κανείς. Έρημιά!

2
Οι άνθρωποι γράσκουν, αλλά δέν ήριμάζουν.

3
Αι αίσθήσεις έχουν θύρας συγκοινωνίας μεταξύ των. Ταύτας θύρας έχουν και αι τέχναι.

4
Άνεγνώστα τήν ήραϊαν αυτήν σκέψιν του Σενέκα: «Οι φιλόσοφοι ήμιμάζουν προς τους σκόλους εκείνους, προς τους όποιους ρίπτεις κομμάτια κρέατος και οι όποιοι τά ήρπάζουν εις τήν άέρα, με τό στόμα άνοιχτόν, τήν λαμψήν προτεταμένον, περιμένοντες τό έπόμενον κομμάτι και μη άπολαμβάνοντες, μη τρώγοντες καν τό ριφθέν. Άχόρταγοι!»

5
Όταν θέλουν να κίρουν τάηθόνια να ψάλλουν καλά, τά τυφλώνουν. Όταν ο πικρός θέλη να ήχη μεγάλους ποιητής, εκλέγει δύο ή τρεις, εις τους όποιους στέλλει μεγάλας τινάς θλίψεις.

6
Έχω τό αίσθημα του γελούου λίαν άνεπτυγμένον. Το γελούν με ένοχλεί. Έλεπ, άλλ' ύποφέρω. Με πειράζει επί των άλλων, όπως και επί έμου.

7
Ένέργεια! Ένέργεια! Άντι να όνειροπολή κανείς, καλύτερον να πλανιζή ζύλα δια να κυκλοφορή τό αίμα.

8
Πόσοι άνθρωποι με βιβλιοθήκας, επί των βιβλιοθηκών των όποιων ήμπορούσε να έπιγραφή, ως επί γυαλιθίων φαρμακείου: «έξωτερική χρήςις».

9
Η ειρωνία. Τί άντισηπτικόν!

10
Αυτός πικρός! Το πολύ έραπκον πεζικόν!

11
Λοιφορμι: δέν ήπάγγουν. Η άγλαχε ή μασίς!

12
Αναλαγίζωμαι τό τέλος του κόσμου. Λογικώς, κατά τους άνθρωπίνους νόμους, θα ήμοιάζη προς τήν γένεσιν του. Άπόψης, βιβλιακά έξόντησις του πικρός, έλευσης καυσίμου ήλης. Και όλίγοι επιζώντες, άνθρωποι και ζώα, έρποντες φηλαργητά μεσα εις τά σπύλια.

13
Ο κίνδυνος είναι μέθη, ή όποια ξεμεθα τον άνθρωπον.

14
Έλαία σύγκρισις προς τους άντέρας εκείνους, οι όποιοι έδησθήσαν, απέθανον πρό χιλιάδων έτών και των όποιων τό φως διαρκεί και θα διαρκέση ακόμη επί έτη. Μίλιόν του άποθανόντος δαυτού, τής άθνασιάζ του έργου. Η ήμερας μες φαίνεται ότι ψάλλει ακόμα.

15
Ξύλον, φλόξ και τέφρα: πειραματική άπόδειξις του πάματος και τής ψυχής.

16
Έχομεν τήν ίδίαν ήλικίαν, αφού έχομεν τήν ίδίαν θλίψιν.

17
Ιστορία: Η ζωή των λαών. Μυθιστορία: Η ζωή των άνθρώπων.

18
Παρηγοριών του άλλου. Ξαννίζεις επί άποδοσει.

19
Αι ήμέραι τόσον μεγάλαι — τά έτη τόσον σύντομα! ΑΛΦΟΝΣΟΣ ΔΑΙΔΕ

ΜΕΓΑΛΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΚ ΜΙΚΡΩΝ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

Ο Έπαμεινώνδας και ο ύπασιπότης του.

Ένωσήσας ο Έπαμεινώνδας ότι ο ύπασιπότης αυτού έλαβε χρήματα πολλά παρά τινος άίχμηκλώτου, προσέκλεισεν αυτόν ένώπιόν του και ειπεν:

— Ηίς έμέ μόν άπέδος τήν άσπίδα, σύ δε άγόρως κληθήσων, όπου να ζήσης του λοιπού' διότι τώρα, ότι έγαινες εις τών πλουσίων και μακαρίων, δέν θα ήγης πλέον τήν δρεξίν να εκτίθεσαι εις τους κινδύνους των μαχών.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ηίς εξέτασις της Ιατρικής σχολής, ο καθηγητής έρωτά:

— Τι θα εκάμνεται αν έπράκειτο να θεραπεύσεται τυφοειδή πυρετόν;

Ο εξέταζόμενος σιωπά.

— Και αν παρουσιάζοντο μαζί και άλλαι επιπλοκαί, πώς θα έπρεπε να τής πελαμήσεται;

Ο εξέταζόμενος μετά ζωηρότητος:

— Αί, μά τότε, κύριε καθηγητά, θα σας έπροσκαλούσα εις συμβούλιον.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Άγών κατά τής δημοτιώσεως.

Έβρύθη εν Αουθίνω «Έθνική Έταιρεία κατά της φυματώσεως» υπό τήν προεδρίαν του πρίγκιπος της Ουαλλίας. Ο λόγος Σάουδαρου εις άναντίος της δικ νόμου υποχρωματικής χρήσεως της «φυματίνης», ένη ή λόγος Έσθερου ύπαρχου. Έν τούτοις ή Βασίλισσα έδωκε πρώτη έξοχον παράσημα καταστρέψατα Ηί εκ των βασιλικών βουστειών, κατοικουμένων υπό άγγλίων, αΐτινες δικ της φυματίνης άποδείχθησαν πάσχουσαι.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Η ΗΘΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

[Εκ τῶν τοῦ Ἐρβέρτου Σπένσερ.]

Δὲν κατενοήθη ἐτι ἡ κυριωτάτη ἄλλειψις τῶν σχολικῶν ἡμῶν προγραμμάτων. Παρὰ πᾶσαν τὴν τελειοποίησιν τῶν συστημάτων καθ' ἕλην καὶ κατ' εἶδος, ὅ,τι πρὸ πάντων ἔπρεπε νὰ ἐπιδιώκηται, παραμελεῖται, ἀλλ' οὐδ' ὡς εὐχρη ἄξιον ἐτι ἀναγνωρίζεται. Παρασκευὴ διὰ τὰ καθήκοντα τοῦ βίου εἶνε ὁ σκοπός, ὃν γονεῖς καὶ διδάσκαλοι σιωπηλῶς προτιθεῖνται ἐν τῇ ἀγωγῇ· καὶ εὐτυχῶς ἡ ἀξία τῶν διδασκομένων μαθημάτων καὶ τῶν μεθόδων ἡ δοκιμότης κρίνονται νῦν κατὰ τὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον προσαρμογὴν αὐτῶν. Τοῦτου ἕνεκα θεωρεῖται νῦν καλὸν ν' ἀντικατασταθῇ ἡ καθαρῶς κλασσικὴ παιδείσις δι' ἄλλης περιλαμβανούσης τὴν σπουδὴν τῶν νεωτέρων γλωσσῶν καὶ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν. Ἄλλ' ἐνῶ μὲθ' ἱκανῆς ἐπιμελείας παρασκευάζεται ἡ νεολαία ἀμφοτέρων τῶν φύλων διὰ τὸν κοινωικὸν καὶ δημόσιον βίον, ἀφίεται ἐντελῶς ἀπαράσκευος διὰ τὰ πατρικὰ καὶ μητρικὰ καθήκοντα. Ἐνῶ πάντες εἶνε πεπεισμένοι ὅτι, ὅπως δυναθῇ τις νὰ κερδίῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐν τῇ κοσμῳ, ὀφείλει νὰ διέλθῃ δι' ἐπιμελοῦς καὶ πολυκόνου προπαρασκευαστικῆς ἐργασίας, πάντες ὁμοῦ, ὡς φαίνεται, νομίζουσιν ὅτι διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων οὐδεμία παρασκευὴ εἶνε ἀναγκαία. Καὶ ἐνῶ ἔτη μὲν κατατρίβει ὁ νέος πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ εἶδους ἐκείνου τῶν γνώσεων, ὧν ἡ κυρία ἀρετὴ εἶνε ὅτι ἀποτελοῦσι «τὴν ἀνατροφὴν ἀνθρώπου τοῦ κόσμου», ἔτη δὲ ἡ νέα πρὸς ἀπόκτησιν τῶν προσόντων, ἅτινα θ' ἀναδείξωσιν αὐτὴν τὸ κόσμημα τῶν ἐσπερίδων, δὲν ἀφιερῶνται οὐδὲ μίαν ὥραν ὑπὲρ τῆς σπουδῆς, ἥτις θὰ καθίστα ἀμφοτέρους ἱκανοὺς νὰ ἐκπληρώσωσι τὸ σοβαρῶτατον τῶν καθηκόντων, τὴν κυβέρνησιν τῆς οἰκογενείας. Μήπως διότι ἐνδεχόμενον εἶνε νὰ μὴ εὐρεθῶσιν ἐν τῇ βίῳ εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ καθηκόντος τούτου; Ἐξ ἐναντίας μὴπως διότι ἡ ἐκπλήρωσις αὐτοῦ εἶνε εὐχερῆς; Ἄλλ' ἐξ ὧν τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἀνθρώπου αὕτη εἶνε ἡ δυσκολωτάτη. Ἢ μήπως διότι δύναται τις νὰ ἐλπίσῃ ὅτι πᾶς νέος καὶ πᾶσα νέα θὰ μεταμορφωθῶσιν ἀρ' ἑαυτῶν ἐν τῇ τέχνῃ τῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων; Ἄλλ' αὐτὴ ἡ ἀνάγκη τῆς εἰς τὴν τέχνην ταύτην μορφώσεως ἀναγνωρίζεται καὶ τὸ πρῶγμα ἄλλως εἶνε τοσοῦτο περίπλοκον, ὥστε ἥκιστα πρέπει τις νὰ ὑπολογίσῃ

εἰς τὸ δυνατόν τῆς αὐτοδιδασκαλίας. Οὐδεμία λοιπὸν εὐλογία ἀπόφασις ὑπάρχει, ὅπως ἀποκλείηται τῶν σπουδῶν ἡ τέχνη τῆς ἀγωγῆς. Ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας αὐτῶν τῶν γονέων, ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεως τῶν τέκνων καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτῶν εἶνε λίαν σπουδαία ἡ γῶσις τῶν καλλίστων μεθόδων τῆς φυσικῆς, πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀγωγῆς. Τὸ κεφάλαιον ταῦτο ὀφείλει νὰ ἐρχῆται κατὰ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἐπιθέτον τὴν κορωνίδα εἰς αὐτάς. (Ὅπως ἡ φυσικὴ ὀριμότης χαρακτηρίζεται ὑπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ τεκνοποιεῖν, ἡ πνευματικὴ ὀριμότης χαρακτηρίζεται ὑπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ ἀνατρέφειν τέκνα. Τὸ ἀντικείμενον τὸ περιλαμβανόμενον πάντα τὰ ἄλλα καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλον ν' ἀποτελῇ τὸν ὑπατον σκοπὸν τῆς ἀγωγῆς, εἶνε ἡ θεωρία καὶ ἡ πράξις τῆς ἀγωγῆς. Διὰ τὴν ἄλλειψιν τῆς παρασκευῆς ταύτης ἡ παιδονομία καὶ ἰδίᾳ ἡ ἠθικὴ τῶν τέκνων κυβερνήσις εἶνε οἰκτρὰ. Ἢ δὲν φροντίζουσι παντάπασι περὶ αὐτῆς οἱ γονεῖς, ἢ αἱ παῖδες αὐτῶν εἶνε παχυλαὶ καὶ ἄλογοι. Ἐν ταῖς πλείσταις περιπτώσεσιν ἢ πρὸς τὰ τέκνα διαγωγή τῶν γονέων, μάλιστα δὲ τῆς μητρός, εἶνε ἀπόροια τῆς ἐμπνεύσεως τῆς στιγμῆς, δὲν ὑπαγορεύεται ὑπὸ ἀσφαλούς πεποιθήσεως περὶ τοῦ συντελούντος εἰς τὸ καλὸν τοῦ παιδός, ἀλλ' ἀπλῶς ὑπὸ τῆς συναισθηματικῆς καταστάσεως, ἐν ἣ διακτελοῦσιν ἐκχόστοι οἱ γονεῖς, καὶ κατὰ τὴν ψυχικὴν διάθεσιν ποικίλλει ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν. Ἦσαν αἱ ἐμπνεύσεις αὐταὶ τοῦ πάθους καθοδηγῶνται ὑπὸ ἀρχῶν τιῶν καὶ ἔχουσιν ὀρισμένην τιὰν μεθόδον, ταύτας ἐκληροδότησεν εἰς ἡμᾶς ἡ ἀμάθεια καὶ ἀνεπιστημοσύνη τοῦ παρελθόντος, ἀφύπνιασεν δ' ἐν ἡμῖν παιδικαὶ ἀναμνήσεις ἢ ὑπέβαλον τροφοὶ καὶ ὑπηρετρίαι. Ὁ Ρίχτερ τὸ γὰρ τοῦτο τῶν ἀντιφατικῶν ἰδεῶν καὶ πράξεων ἐν τῇ κυβερνήσει τῆς οἰκογενείας περιέγραψεν οὕτως:

«Ἦσαν αἱ ἀπειροπληθεῖς ἀντιφάσεις τῆς διαγωγῆς μεγάλου ἀριθμοῦ γονέων μεσαιῶς πνευματικῆς δυνάμεως ἐξητάζοντο ἐπιμελῶς καὶ κατετάσσοντο συστηματικῶς, ἵνα χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν ἠθικὴν τῶν παιδῶν ἀγωγήν, θὰ ἀπήρτιζον οὐσὸν τι τοιοῦτων παραγγεμάτων. Κατὰ τὴν πρώτην ὥραν ὁ πατὴρ ἀποφαινεῖται: «Ἐἰς τὸν παιδᾶ πρέπει νὰ διδασθῇ ἡ καθαρὰ ἠθικὴ εἴτε ὑπ' ἐμοῦ εἴτε ὑπὸ τῶν ἀναλαβόντων τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ» κατὰ τὴν δευτέραν, «προτιμῆται ἡ μικτὴ ἠθικὴ, ἥτις ἡ ἠθικὴ ἢ μὴ χωριζομένη τῆς ἀτομικῆς ὀφειλέας» τὴν τρίτην ὥραν λέγει

Ἡ κυκλοφορία τοῦ Λονδίνου.

Καθ' ἑκάστην αἱ πολυάριθμοι σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ, αἵτινες ἐκ τῶν περὶ ἔρχονται εἰς τὸ Λονδίνου, κομίζουσιν 960,000 ἐπιβατῶν, πάντως κατοίκους τῶν περιχώρων. Ἐντὸς τῆς πόλεως λειτουργοῦσι μεταφέροντα σιμῶδες ἐπιβατῶν 3170 λεωφορεῖα καὶ 1000 ἄμαξαι ἱπποσιδηροδρόμου· εἰς ταῦτα προσθετὸν καὶ 11,034 ἀγοραῖα ἄμαξας. Εἰς τὸ περίφημον Στράνδ διερχονται ἐντὸς μίας ὥρας 1288 ἄμαξαι καὶ 5660 πεζοί.

Τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἀγγλίας.

Κατὰ τὴν νεωτάτην ἔκθεσιν ὑποβληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἀερ Ρ. Γκίφφεν εἰς τὸ βασιλικὸν Ἰνστιτούτον τῶν Ἀκοικίων, περὶ τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῆς ἐν γένει καταστάσεως τοῦ Ἀγγλικῆς Κράτους, ὁ πληθυσμὸς ἐλοκλήρου τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου μετὰ τῶν ἀπερῶντων αὐτοῦ κτήσεων ἀνέρχεται εἰς 407 ἑκατομμύρια, ἐξ ὧν μόνον τὰ 50 ἑκατομμύρια εἶνε Ἀγγλοὶ. Ἀπὸ τοῦ 1871 ὁ πληθυσμὸς ἠξίωσε κατὰ 125 ἑκατομμύρια. Τὰ ἔσοδα τοῦ Κράτους ἐκ φόρων ἀνῆλθον κατὰ τὸ 1897 εἰς 6 1/2 δισεκατομμύρια φρ., ἐξ ὧν τὰ 3 δισεκατομμύρια 700 ἑκατομμύρια κατεβλήθησαν ὑπὸ Ἀγγλῶν καὶ τὰ λοιπὰ ὑπὸ τῶν διαφόρων ὑποτελῶν. Ἢ κίνησις τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς κατὰ τὸ 1897 ἀνῆλθεν εἰς 35 δισεκατομμύρια.

Τίνας τῶν πλανητῶν κατοικοῦνται;

Εἰς τὴν «Ἑρμηνικὴν Ἐπιθεώρησιν» τοῦ Μαρτίου πραγματεύεται τὸ ζήτημα τοῦτο ὁ διευθυντὴς τοῦ ἀστεροσκοπεῖου τῆς Γουλιέλμος Σούρ, καταλήγει δὲ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα πορίσματα τῆς ἐπιστήμης φαίνεται ἔχων ὅλα τὰ συστατικὰ ὅπως κατοικεῖται ὁ πλανήτης Ἄρης, εἰκάζεται δὲ ὅτι ἀνάλογα συστατικὰ ἔχουσιν αἱ πέντε ὀρυφῆροι τοῦ Διὸς καὶ αἱ ὀρυφῆροι τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων, ἂν ὑπάρχωσιν, ὡς τοῦ Σειρίου. Ὁ Ζεὺς δὲν εἶνε κατοικήσιμος, οὔτε ἡ Ἀφροδίτη, οὔτε ὁ Ἑρμῆς· πλήρης δὲ ἀμφιβολία ὑπάρχει περὶ τοῦ Κρόνου, τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τοῦ Ποσειδῶνος.

Ποῦ δὲν ὑπάρχουν ψύλλοι.

Κατὰ παρατηρήσεις ἐξερυνητῶν τῆς Ἀφρικῆς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς γῆς, ὅπου δὲν ὑπάρχουν ψύλλοι, εἶνε ἡ Σαχάρα. Πέραν τοῦ 30^{ου} βόθρου πλάτους ἐν τῇ ἐρήμῳ δὲν ἀπαντᾷ πλέον τὸ ἐνοχλητικώτατον ζυφίον. Ὡς λόγος δὲ τῆς ἐλλείψεως τοῦ υποτίθεται ἡ ὑπερβολικὴ ξηρασία.

Σιδηροδρομικαὶ πρόοδοι.

Πολλὰ μέτρα ἐλήφθησαν ὅπως αἱ διασχίζοντες τὴν Σιθρίαν διὰ τῆς νῦν κατασκευαζομένης μακροτάτης σιδηροδρομικῆς γραμμῆς μὴ καταπονῶνται ἐκ τῆς μονοτόνου καθείρξεως ἐντὸς στενοχώρου ἀμάξης. Πρὸς τοῦτο εἰς ἐκάστην ἀμαξοστοιχίαν θὰ προστίθεται φορητὴ βιβλιοθήκη ἐκ συγγραμμάτων ἰδίως ἀναφερομένων εἰς τὴν Σιθρίαν, ἐτι δὲ ἄμαξαι ἄνευ διαχωρισμάτων ἀποτελοῦσα πλήρη αἵθουσαν μετὰ κλειδοκυμβάλλου. Εἰς τὸ ἐπισθεν μέρος τῆς

ἀμαξοστοιχίας θὰ ὑπάρχη εὐρυτάτη ἀλωφρῆκος βερᾶνδρα, ἐκ τῆς ὁποίας θὰ ἐκτυλίσσεται ἡ ἀτελεύτητος θεὰ τῶν στεππῶν· ἐκεῖ θὰ εὐρίσκειται καὶ πλήρης συλλογὴ μετεωρολογικῶν ἐργάνων. Ἐὰ διάφορα διαμερίσματα τῶν ἀμαξῶν θὰ ἐπιπληθῶσι μετὰ πολυτελείας, ἀλλὰ κατὰ τρόπον ὥστε νὰ πλύνωνται καὶ νὰ ἀπολυμαίνωνται εὐκόλως. Ὡς προσάρτημα τῆς ἀμαξοστοιχίας θὰ ὑπάρχη καὶ φωτογραφικὸν ἐργαστήριον, χάριν τῶν ἐπιθυμούντων νὰ φωτογραφῶσι καθ' ὁδὸν τοποθεσίας καὶ σκηνογραφίας.

Ἀνάληθις ἀνθρωπίνης ζωῆς.

Μετὰ πολλῆς ψυχρότητος Ἀμερικανὸς ἐπιστήμων ἀναλύει εἰς τὸ περιοδικὸν Scientific American ὡς ἐξῆς τὴν ζωὴν ἀνθρώπου ἀποθανόντος εἰς ἡλικίαν 50 ἐτῶν:

Ἡμέραι ἐργασίας.	6,500
Ἡμέραι ὕπνου	6,000
Ἡμέραι διασκεδάσεως	4,000
Ἡμέραι ἀσθενείας	500
Δρόμος ὃν διέτρεξε καθ' ὅλον τὸν βίον χιλιόμετρα	20,000
Ἀριθμὸς γευμάτων	36,000
Κατανάλωσις κρέατος, χιλιόγραμμα	3,000
Ἰγθύων, αὐγῶν καὶ χορτοκρικῶν χιλιόγρ.	1,500
Διάφορα ποτὰ λίτρα	32,000

Οἱ ὀδόντες τῶν πτενῶν.

Τὰ πτηνὰ δὲν ἔχουσι πλέον ὀδόντας, εἶχον ὁμοῦς ἄλλοτε, ὡς φαίνεται. Πρὸς ἀπόδειξιν τοῦτου φέρεται ὁ Ἀρχαιοπτερυξ, εὐρεθεὶς ἐν Ἑρμάνια καὶ ἀγοραθεὶς ὑπὸ τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου ἀντὶ 17,500 φράγκων. Οὗτος ἀκριβῶς διότι εἶχεν ὀδόντας ἐθεωρήθη ὡς ἐρπετὸν κατ' ἀρχάς, ἀλλ' ἐξηκριβώθη κατόπιν ἐκ τῆς πτεριτῆς οὐράς ἐτι εἶνε πτηνόν. Τὸ μέγεθος του εἶνε ἴσον πρὸς περιστέρων, ἢ κεφαλὴ του μᾶλλον συνεσταλμένη, μακροτάτη δὲ ἡ οὐρά. Ἦσαν κατὰ τύχην δὲν ἔμενον ἀπολιθωμένα πτερά τινα τῆς οὐράς, θὰ εἶχεν ὀριστικῶς καταταχθῇ ὑπὸ τῶν ἐπιστημόνων εἰς τὰ ἐρπετά!

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΘ' ΗΜΕΡΑΝ ΒΙΟΥ

Ἰσχυροτάτη κόλλα.

Κτυπήσατε ἐν λεύκιμα αὐγοῦ μέχρις οὗ κρῖσις ἐντελῶς, τὸ δὲ ὑγρὸν, τὸ ὁποῖον θ' ἀπομείνῃ διὰ μεταγγίσεως, ἀναμίξτε μετ' ἐλάχιστης ἀσθέτου εἰς λεπτὴν κόκκιν. Φυλάξατε τὸ μίγμα ἐπὶ 24 ὥρας εἰς ὀροσερὸν μέρος, κατὰ προτίμησιν ἐντὸς ἀνῆλου ὑπογεύου. Ἢ κόλλα αὕτη κολλᾷ ταχέως καὶ ἰσχυρῶς ὅ,τι δῆποτε.

Πρὸς ἐκπομπὰς τῶν ἑπιπλοῶν.

Ὅταν τὸ πῶμα φιλικῆς δὲν ἐξέρχεται εὐκόλως, βρέξτε διὰ βροστοῦ ὕδατος τεμάχιον πανίου καὶ περιτυλίξατε τὸν λαμβὸν αὐτῆς. Μετὰ 2-3 λεπτὰ ἐπέρχεται διαστολὴ καὶ τὸ πῶμα ἀραιεῖται εὐκόλως.

εις τὸ τέκνον του, ἀδὲν βλέπεις ὅτι ὁ πατήρ σου πράττει οὕτως;» τὴν τετάρτην, «εἶσαι μικρός, καὶ τοῦτο ἀρμόζει μόνον εἰς τοὺς μεγάλους» τὴν πέμπτην, «ὁ μέγας σκοπὸς εἶνε νὰ εὐδοκίμησῃς ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ν' ἀναδειχθῇς ἐν τῷ κράτει» τὴν ἕκτην, «τὴν ἀληθῆ ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπου καθορίζουσιν οὐχὶ τὰ ἐπίγεια, ἀλλὰ τὰ οὐράνια ἀγαθὰ» τὴν ἑβδομῆν, «πρέπει νὰ ὑποφέρῃς τὴν ἀδικίαν καὶ νὰ ἔχῃς ὑπομονήν» τὴν ὄγδον, «ἀλλ' ἀπόκρουσον γενναίως τὸν προσβάλλοντά σε» τὴν ἐνάτην, «μὴ κάμνης θόρυβον» τὴν δεκάτην, «τὰ παιδιὰ δὲν πρέπει νὰ μένωσιν οὕτως ἀκίνητα» τὴν ἑνδεκάτην, «πρέπει νὰ ὑπακούῃς εἰς τοὺς γονεῖς σου» τὴν δωδεκάτην, «ἀλλ' ὀφείλεις καὶ μόνος νὰ εὐρίσκῃς καὶ πράττῃς τὸ ἀγαθόν». Οὕτω διὰ τῆς ἀδιαλείπτου τῶν ἀρχῶν κυράνεως ὁ πατήρ καλύπτει τὸ ἀβάσιμον καὶ ἀτελές αὐτῶν. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ εἰς τὴν μητέρα, αὕτη οὔτε πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς εἶνε ὁμοία, ἀλλ' οὔτε καὶ πρὸς τὸν ἀρλεκίνον ἐκείνον, ὅστις ἐνεφανίσθη ἐπὶ τῆς σκηνῆς φέρων ὑπὸ τοὺς βραχίονας ἑκατέρωθεν φάκελον ἐγγράφων καὶ ὅστις ἐρωτηθεὶς τί ἔφερεν ὑπὸ τοὺς βραχίονας ἀπεκρίθη ὑπὸ μὲν τὸν δεξιὸν διαταγὰς, ὑπὸ δὲ τὸν ἀριστερὸν ἐναντίας διαταγὰς. Ἀλλὰ πολλῶ καλλίον θὰ ἠδύνατο νὰ παραβληθῇ πρὸς ἑκατόγχεϊρα γίγαντα φέροντα εἰς ἑκάστην χεῖρα τοιαύτας διαταγὰς.

Μεταβολὴ τῆς καταστάσεως ταύτης δὲν εἶνε ἔγγυς. Γενεαὶ πρέπει νὰ παρέλθωσι, μέχρις οὐ σημαντικὴ τις βελτίωσις ἐπέλθῃ. Ὅπως τὰ πολιτεύματα, καὶ τὰ συστήματα τῆς ἀγωγῆς δὲν δημιουργοῦνται, ἀλλ' ἀναπτύσσονται. Ἡ δὲ ἀνάπτυξις δὲν καθίσταται αἰσθητῆ εἰς βραχείας χρονικὰς περιόδους. Ἀλλ' ὅσον βραδέως καὶ ἀν γίνηται ἡ βελτίωσις, ἐπιβάλλεται οὐδὲν ἦττον ἡ χρῆσις μέσων βοηθούτων εἰς ταύτην, ἐν δὲ τούτων εἶνε ἡ συζήτησις.

Δὲν φρονοῦμεν ματὰ τοῦ Παλμερτών, ὅτι πάντες οἱ παῖδες γεννῶνται καλοί. Ἡ ἐναντία γνώμη, καίτοι καὶ ταύτην δὲν δύναται τις καθόλου νὰ ὑποστηρίξῃ, φαίνεται ὁμοίως ἦττον ἀπέχουσα τῆς ἀληθείας. Δὲν φρονοῦμεν ἐπίσης ὅτι εἶνε δυνατόν δι' ἀγωγῆς ἐπιδεξίως διεξαγομένης νὰ καταστήσωμεν αὐτοὺς ἀκριβῶς τοιοῦτους, ὅποιοι ὄφειλον νὰ εἶνε. Τούναντίον γνωρίζομεν ὅτι δυνάμεθα νὰ περιστείλωμεν τὰς φυσικὰς ἀτελείας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ νὰ ἐξαφανίσωμεν αὐτάς. Τὴν γνώμην τινῶν, ὅτι σύστημα τέλειον ἀγωγῆς θὰ παρήγεν ἰδεώδη ἀνθρωπότητα, δύναται τις νὰ παραβάλῃ πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Σέλειῦ πού τῶν ποιημάτων του ἐκφρασεῖσαν, ὅτι ἐὰν ἡ ἀνθρωπότης ἀπέβαλλε τοὺς ἀρχαίους αὐτῆς θεσμούς καὶ προλήψεις, πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ὑπάρχοντα κακὰ θὰ ἐξέλειπον παραχρῆμα. Ἀλλ' ὁ ἀπαθῶς τὰ ἀνθρώπινα πράγματα ἐξετάζων δὲν

δύναται οὔτε ἐκείνην οὔτε ταύτην ν' ἀποδεχθῇ. Παρὰ πάντα ταῦτα καλὸν εἶνε νὰ συμπάθῃ τις πρὸς τοὺς τρέφοντας τὰς ἀγὰν αἰτίας ταύτας ἐλπίδας. Ὁ ἐνθουσιασμός μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ φανατισμοῦ ἐλαυνόμενος εἶνε καλόν, ἴσως μάλιστα ἀπαραίτητον ἐλαττήριον πρὸς γενναίως πράξεις. Εἶνε φανερόν ὅτι ὁ πλήρης ζήσεως πολιτικός ἀνὴρ δὲν θὰ ὑπέμενε τοποῦτους ἀγῶνας οὐδέ εἰς τοσαύτας θυσίας θὰ ὑπεβάλλετο, ἐὰν μὴ ἐπίστευεν ὅτι ἡ μεταρρυθμισίς, ὑπὲρ ἧς ἀγωνίζεται, εἶνε τὸ ἀναγκαϊότατον πάντων. Ἄνευ τῆς πεποιθήσεως ὅτι ἡ μέθη εἶνε ἡ πηγὴ πάντων τῶν κακῶν τῆς κοινωνίας ὁ ἀπαρνούμενος πᾶν πνευματώδες ποτόν δὲν θὰ ἐδείκνυε τοσαύτην ἐμμονὴν ἐν τῇ ἀποφάσει αὐτοῦ. Τὸ αὐτὸ δύναται νὰ βῆθῃ καὶ περὶ πλείστον ἄλλων σκοπῶν. Διὰ τοῦτο καὶ περὶ τῶν θεωρούντων τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ἀγωγὴν ὡς τὴν πανάκειαν τῶν κακῶν δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν, ὅτι ἡ υπερβολικὴ αὐτῶν αἰσιοδοξία δὲν εἶνε ἀμοιρος καὶ τιμωρ λείας. Καὶ ἴσως εἶνε αὕτη μία τῶν ἀγαθῶν ὕψων τῆς διατάξεως τῶν πραγμάτων, τὸ ὅτι δηλαδὴ ἡ πίστις αὐτῶν μὲν εἶνε ἀκλόνητος.

Ἀλλὰ καὶ ὡς ἀληθὲς ἀν δεχθῶμεν ὅτι διὰ τινος συστήματος ἠθικῆς ἀγωγῆς μὴ ἐξευραθέντος ἐστὶ θὰ ἦτο δυνατόν νὰ διαπλάσωμεν τὸ τοῦ παιδὸς ἦθος κατὰ τὸν ποθοῦμενον τύπον, ὅτι ἢ τὸ σύστημα τοῦτο ἠσπάζοντο πάντες οἱ γονεῖς, καὶ πάλιν πολὺ θὰ ἀπέχομεν τοῦ ἐπιδιωκόμενου σκοποῦ. Ἡ ἐφαρμογὴ τοιοῦτου συστήματος προαπαιτεῖ παρὰ τῶν ἐνηλίκων βαθμῶν τινα συνέσεως, ἀγαθότητος, κράτους ἐφ' ἑαυτοῦ, ἐν οὐδεὶς κατέχει. Ἡ πλάνη τῶν περὶ συστημάτων οἰκιακῆς ἀγωγῆς συζητούντων συνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι ἀποδίδουσι πάντα τὰ σφάλματα καὶ ἀνευρίσκουσι πάσας τὰς δυσκολίας εἰς τοὺς παῖδας, οὐδὲν δὲ εἰς τοὺς γονεῖς. Καὶ ἐν τῇ κυβερνήσει τῆς οἰκογενείας, ὡς καὶ ἐν τῇ τοῦ ἔθνους, ὑποθέτουσι πάντοτε ὅτι τὰς μὲν ἀρετὰς ἔχουσιν οἱ κυβερνῶντες, τὰς δὲ κακίας οἱ κυβερνῶμενοι.

Ἐὰν τις κρίνῃ ἐκ τῶν περὶ ἀγωγῆς θεωριῶν, ἄνδρες καὶ γυναῖκες φαίνεται ὅτι μεταβιβάλλουσι φύσιν, εὐθὺς ὡς ἐξετάζονται ὡς πατέρες καὶ μητέρες. Βλέπομεν καθ' ἑκάστην ὅτι ἐκείνοι, πρὸς οὓς συνδεόμεθα δι' ἐμπορικῶν σχέσεων, ἐκείνοι, οὓς συναντῶμεν ἐν τῇ κόσμῳ, εἶνε ὅντα ἀτελῆ. Τὰ καθημερινὰ σκάνδαλα, αἱ μεταξὺ πάλαιων φίλων ἔριδες, αἱ χρεωκοπίαι, αἱ δίκαι, αἱ ἀτυνομικαὶ ἐκθέσεις, παρέχουσιν εἰς ἡμᾶς συνεχῶς τὴν ἀπόδειξιν τῆς φιλαυτίας, τῆς φλυατικότητος, τῆς καθολικῆς ἀνηθικότητος· ἀλλ' ὅταν προκείται περὶ τῆς τῶν παιδῶν ἀγωγῆς ἐν τῇ νεκρωτῆρα ἡλικίᾳ ἢ τῆς διαγωγῆς αὐτῶν ἐν τῇ νεανικῇ, φαίνονται ἀσφαλῶς πιστεύοντες ὅτι αἱ ἀνατρέφοντες αὐτοὺς, εἴτινες δὲν εἶνε ἄλλοι ἢ αὐτοὶ ἐκείνοι οἱ ἀμικτωτοί, οὐδέως εἶνε ἔνδοξοι

ἠθικῶν πρὸς αὐτοὺς σφαλμάτων! Τοῦτο ἀπέχει τοσοῦτο τῆς ἀληθείας, ὥστε ἡμεῖς δὲν διατάζομεν νὰ θεωρήσωμεν τοὺς γονεῖς ἐργάτας τῶν πλείστον ἐν τῇ οἰκογενείᾳ συμβαινόντων κακῶν, τῶν συνήθως εἰς τοὺς παῖδας ἀποδιδόμενων. Δὲν λέγομεν βεβαίως τοῦτο καὶ περὶ τῶν συνेतῶν καὶ κυρίων ἐκυτῶν γονεῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐλπίζομεν νὰ εὐρωμεν τοὺς πλείστους τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν, ἀλλὰ διὰ τοὺς πολλοὺς εἶνε ἀληθές. Ἦνα ἠθικὴν μόρφωσιν δύναται νὰ δώσῃ μήτηρ, ἣτις ἔχει τὴν συνήθειαν νὰ πείρῃ βίαιως τὸ τέκνον τῆς, ὅταν δὲν θέλῃ νὰ θηλάσῃ, ὅπως ἰδίως ὀφθαλμοῖς εἶδομεν; Ἦσαν δὲ αἰσθητὰ δικαιοσύνης θὰ ἐπιβάλλῃ πατήρ, ὅστις εἰδοποιούμενος ἐκ τῶν κραυγῶν τοῦ τέκνου του, οὐτινος ὁ δάκτυλος ἐκρατήθη ἐν τινι θύρᾳ ἀβρῆς κλεισθείσῃ, προσέρχεται καὶ ἀντὶ ν' ἀπαλλάξῃ, δέρει αὐτὸ; Ἦ ὁ πράγμα ἐν τούτοις ἐβεβαίωσεν ἡμῖν αὐτόπτης μάρτυς. Καὶ ἐτι ἐμφαντικώτερον παράδειγμα ἀνακοινωθὲν ἡμῖν ὡπαύτως ἐξ ἀέμου μαρτυρίας· παιδίον ἐκομίσθη εἰς τὴν οἶκον ἔχον τεθλασμένην τὴν κνήμην, ἐκεῖ δὲ ὑπεδέχθησαν αὐτὸ διὰ βρῆσιματῶν. Ἦσαν ἠθικὴν ἀγωγὴν δύναται ν' ἀναμῆν τις ὑπὲρ τοῦ παιδίου τούτου;

Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές ὅτι αὐταὶ εἶνε ἀκραὶ περιστάσεις, μαρτυροῦσιν τὴν ἐν τῇ ἀνθρώπῳ παρουσίαν τοῦ τυφλοῦ ἐκείνου ἐμφύτου τοῦ ὀλοῦντος τὸ κτήνος εἰς τὸ νὰ καταστρέψῃ τὰ μικρὰ του, ὅταν εἶνε ἀσθενῆ ἢ πληγωμένα. Ἀλλ' ὅπως δῆποτε εἶνε οὗτοι οἱ τύποι τῶν αἰσθημάτων καὶ τρόπων, οἵτινες καθ' ἑκάστην παρατηροῦνται παρὰ πολλὰς οἰκογενείαις. Τίς δὲν εἶδε πολλὰκις παιδίον θερμόμενον ὑπὸ τῆς τροφῆς ἢ τῶν γονεῶν ἕνεκα τῆς δυστροφίας αὐτοῦ, ἢς πιθανῶς αἰτία εἶνε ἡ κατάστασις τῆς υγείας του, ἢ μητέρα ἀναγεύρουσαν ἀποτόμως τὸ μικρὸν αὐτῆς τέκνον πρὸν κατὰ γῆς καὶ καλοῦσαν αὐτὸ μωρὸν μετ' ἐξέψεως, ἣτις προμηνύει σείραν ἀτελείτητον σκληρῶν ἐπιπλήξεων δι' ὅλην αὐτοῦ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν; Καὶ ἡ τραχύτης, μεθ' ἧς ὁ πατήρ διατάσσει τὸν υἱὸν του νὰ μένῃ ἥσυχος, τί ἄλλο δεικνύει ἢ ὅτι οὗτος πάμπλου ἀπέχει τῆς συμπαθοῦς πρὸς τὰ τέκνα αὐτοῦ συμπεριφορᾶς; Αἱ ἀνομιλαὶ ἀπαγορεύσεις αἱ αἰωνίως τοὺς παῖδας ἀπατρέπουσαι ἀπὸ τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτῶν, ὡς ὅταν παιδίον πλήρες ζωῆς, παρὰ τῷ ὅποιοι ἡ ἀκίνησις μέλλει νὰ παραγάγῃ μέγαν νευρικὸν ἐριθισμόν, διατάσσεται νὰ καθίσῃ ἥσυχον, ἢ ἀπαγορεύηται αὐτῷ νὰ παρατηρῇ διὰ τῶν θυρίδων τῆς ἀρχαιοστορίας οὐχὶ μικρὰ, ταῦτα πάντα δὲν μαρτυροῦσι φανερὰν ἔλλειψιν συμπαθείας; Ἦ ἀληθὲς εἶνε ὅτι αἱ δυσκολαὶ τῆς ἀγωγῆς ἔχουσι διπλὴν τὴν πηγήν. ἐκ τῶν γονεῶν ἅμα καὶ τῶν τέκνων

προερχόμεναι. Ἦσαν ἡ κληρονομικὴ μετάδοσις εἶνε νόμος τῆς φύσεως, ὡς πάντες οἱ φυσικοδίφαι γνωρίζουσι καὶ καθ' ἑκάστην ἢ πείρα καὶ αἱ παροιμίαι τῶν λαῶν ἐπαναλαμβάνουσιν, τότε τὰ ἐλαττώματα τῶν τέκνων κατὰ μέσον ὄρον εἶνε ἡ ἀνάκλασις τῶν ἐλαττωμάτων τῶν γονεῶν. Λέγομεν δὲ κατὰ μέσον ὄρον, διότι ὁ νόμος τῆς ἀμέσου μετάδοσεως ἕνεκα τῆς περιπλοκῆς καὶ διασταυρώσεως τῶν μεταβιβαζόμενων ἰδιότητων τῶν μεικροσυστήμων προγόνων γενικῶς μόνον δύναται ν' ἀληθεύῃ. Ἦσαν λοιπὸν καθόλου ἡ κληρονομικὴ μετάδοσις τῶν ἐλαττωμάτων εἶνε ἀλήθεια, αἱ καὶ αἱ, τὰς ὁποίας ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς γονεῖς νὰ καταπολεμήσωσι παρὰ τοῖς τέκνοις αὐτῶν, εἶνε ἀκριβῶς ἐκείναι, ὡς αὐτοὶ ἔχουσι. Καὶ δυνατόν μὲν τοῦτο νὰ μὴ παρατηρῆται ἐκ πρώτης ὕψους, ἀλλὰ νὰ καλύπτηται ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἄλλων αἰσθημάτων, ἀλλ' ὁμοίως εἶνε ἀληθές. Προφανῶς λοιπὸν δὲν δύναται τις νὰ ἐλπίσῃ εἰς τὴν ἐπικράτησιν ἰδεώδους συστήματος ἀγωγῆς· οἱ γονεῖς δὲν εἶνε πρὸς τοῦτο λίαν ἐπιτήδειοι.

Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑπῆρχον μέθοδοι, δι' ὧν θὰ ἠδύναμεθα νὰ φθάσωμεν παρῶντα εἰς τὸν σκοπὸν, καὶ ἂν οἱ πατέρες καὶ αἱ μητέρες ἔχον ἀρετῶν νουημοσύνην, εὐβουλίαν καὶ κράτος ἐφ' ἑαυτῶν, οὐχὶ ἀλόγως καὶ πάλιν θὰ ἰσχυρίζετο τις ὅτι ἀδύνατον θὰ ἦτο νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ οἰκογενειακὴ κυβέρνησις πρὸ τῆς καθόλου βελτιώσεως τῆς κοινωνίας. Διότι τίς εἶνε ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπός; ἡ ἀγωγή, οἰαδήποτε φύσεως καὶ ἂν εἶνε, δὲν προβάλλεται ὡς ἐγγύτατον σκοπὸν τὴν παρασκευὴν τοῦ παιδὸς διὰ τὸν βίον, τὴν μόρφωσιν πολιτοῦ δυνάμενου καλῶς νὰ ζῆσῃ ἐν τῷ κόσμῳ. Ἦνα δὲ καλῶς ζῆσῃ (καὶ τοῦτο λέγοντες δὲν ἐννοοῦμεν τὴν ἀπόκτησιν πλοῦτου, ἀλλ' ἀπλῶς τὴν μέσων τῶν ἀναγκασιούτων πρὸς συντήρησιν οἰκογενείας), δὲν ἀπαιτεῖται προσαρμογὴ τις αὐτοῦ πρὸς τὸν κόσμον, εἰς σήμερον εἶνε; Ἦσαν ἦτο δυνατόν διὰ συστήματος ἀγωγῆς ἰδεώδους νὰ παραχθῇ τέλειος ἄνθρωπος, ἀμφίβηλον εἶνε, ἂν θὰ ἠδύνατο νὰ ζῆσῃ ἐν τῷ κόσμῳ, ὡς νῦν ἔχει. Ἡ ἄκρα λεπτότης τῶν αἰσθημάτων αὐτοῦ, ἡ ἄκρα εὐθύτης, ἡ τελειότης τῶν κανόνων τῆς διαγωγῆς θὰ καθίστων αὐτὸ βίον ἀφόρητον ἢ καὶ ἀδύνατον. Ἀλλ' ὅσην θαυμάσιον καὶ ἂν ὑπεθέσωμεν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ὡς πρὸς τὸ ἀτομόν, οὐδὲν θὰ ἦτο ὡς πρὸς τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν οἰκονομίαν. Ἦ πάργουσι πολλοὶ λόγοι πείθοντες ὅτι ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, ὡς καὶ ἐν αἰσθητότε ἔθνει, ἡ κυβέρνησις εἶνε καθόλου κατὰ τοσοῦτο καλῆ, καθ' ὅσον ἐπιτρέπει ἢ καθόλου κατάστασις τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ἦν ἄκρατῆρις ἢ μέσος χαρακτήρ τῶν ἀτόμων καθορίζει τὴν φύσιν καὶ τὴν τελειότητα τῆς ἐξασκεματίας

έκαμε συμβούλιο, και τό συμβούλιο έγνωμοδότησε πώς τρελλάθηκα, κ' έφυγα κ' έτρεξα στη Μακεδονία κ' εργάσθηκα όπως μου είπα να εργασθώ. Έκείνος μ' έδυναμωσε, εκείνος μ' έφώτισε, και τώρα γύρισα κ' ήλθα να πεθάνω εδω στην πατρίδα μου. Ίσως είναι ή ύστερη φορά που λιθάνισα τον τάφο του Βασιλέως μας' που στέκεται εδω φεβέρα για τους Σλαύους μ' και για να μ'ας θυμίζει τους άληθινούς έχθρούς μας.

— Πάτερ Ιερόθεε, είπα, ενώ οι λυγμοί μ' έπνιγαν.

— Λέγε, παιδί μου.

— Έγώ θα λιθανίζω τον τάφο του Βασιλέως μας. Θαρρῶ σήμερα πώς ξαναθαφτίσθηκα. Κ' έγώ θα εργασθώ όπως εργάσθηκες εσύ. Θα ξυπνήσουν τότε οι κοιμισμένοι βασιλιάδες μας;

— Ναι, παιδί μου, θα ξυπνήσουν.

Ο πατήρ Ιερόθεος πέθανε. Δυό τάφους λιθανίζω την πρωτοχρονιά, και φέτος μέσα στην εύχες, είπα την εύχαιστη είδησι, για να χαιροποιήσω και τον Βασιλέα και τον παπ'α Ιερόθεο. Έγώ πιστεύω στα φαντάσματα, πιστεύω και στην έλευθερία και την περιμένω, μ'α θυμούμαι και τα λόγια του παπ'α.

Δέν είναι δ'αυρο ή έλευθερία· είναι βραβείο που τό καρδίζει κανείς με τό αίμα του.

ΑΛΒΑΝΑΡΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΝ ΚΑΘΗΚΟΝ¹

Γ'

Άλλ' αί σκέψεις αὐται ενδιαφέρουσι μόνον τόν ψυχολόγον και τόν ήθικολόγον, ή παρέχουσι συμπεράσματα προφανή και εύληπτα;

Πρώτον τοιούτον είναι ότι συμφώνως προς αὐτάς τό στρατιωτικόν επάγγελμα περιλαμβάνει περισσότερον μεγαλειον, ευγένειαν και κάλλος.

Η αξία πάσης ανθρωπίνης ασχολίας κρίνεται εκ του σκοπού, προς τόν οποίον τείνει. Δέν είναι κακόν να εργάζεται τις όπως καταστή εύτυχής, είναι δέ ετι ωραιότερον να εργάζεται, όπως ανακουφίση τάς φυσικάς και ήθικάς ταλαιπωρίας των ήμοίων του, όπως δημιουργήση μεγάλα έργα, όπως συντελέση εις επίδοσιν της επιστήμης, του πολιτισμού. Οι σκοποί, τούς οποίους δυνάμεθα να προτείνωμεν εις ήμας αὐτούς, είναι τοσοῦτω υψηλότεροι, θαμ μάλλον αναφέρονται εις τό αἰώνιον. Άλλ' εκ των ανθρωπίνων πραγμάτων τό μάλιστα παρίχον ὄψιν του αἰωνίου είναι ή πατρίς. Αὐτή προϋπάρχει και επιζη μὲθ'

ήμας, αίρειται, ως τι ακίνητον, υπέρτατον των κινήσεων και των αντιφατικῶν ήμῶν ἀγώνων. Είναι δέ ψευδές ότι ή πατρίς, όπως τό άστρα, έχει εκ των προτέρων καθαρχυμένην την περιεργίαν της, ὀφείλουσα αναγκαιώς να μεταβιή εκ της νεότητος εις την ώριμότητα και εκ ταύτης εις την παρακμήν και τόν θάνατον. Η πατρίς είναι έργον αὐτή εαυτης· υπάρχει, διότι θέλει να υπάρχη, και διατηρείται, εφ' ὅσον τά τέκνα αὐτης την υπηρετοῦσι μετὰ πίστεως και φιλίας.

Άφ' ήμῶν εξαρτάται να καταστήσωμεν αὐτήν ἀθάνατον. Τοῦτο τοῦλάχιστον διδάσκει ή ιστορία, ήτις μ'ας δεικνύει την Γαλλικήν πατρίδον γεννωμένην εκ της πίστεως μιας κόρης, της Ίωάννης Δ' Άρκ εν μέσω έκλύσεως κατά τό φρενόμενον ἀθεραπευτου, και αντιμεταπιζουσαν εὐθυσίως την κατ' αὐτης συνησπισμένην Ιούρρωπην διά του ένθουσιασμού των ήρώων του Βαλμύ και του Ζαμμάν. Και τί άλλο ήμῶνισσε την εν Χαιρωνεία πεσοῦσαν Έλλάδα ν' ανρθωθῆ ή ή έλλειψις παρὰ τοίς τέκνοις αὐτης σιθαρῶς θαλήσεως να ζήσωσι και να έννοήσωσι;

Άλλά τί υπάρχει λαμπρότερον του να αισθάνηται τις, ότι εις την δυνάμιν και την ἀφοσίωσιν αὐτου ή πατρίς στηρίζει την υπαρχῆν της, την έλπίδα του να εκπληρώση τόν προορισμόν της; Καταλογιζομένη ως συντελεστής εις τό έργον των αἰώνων ή ενέργεια ήμῶν προσλαμβάνει διαρκειαν και αξίωμα, ὅτινα ἄλλως θραίνοντο ξένω εις την εφήμερον ήμῶν φύσιν. Και όταν εύρίσκωμεν τό έργον ήμῶν ἄγονον και αναγκάζομεθα να υποφέρωμεν εν σιγή και σκεδόν ν' ἀποκάμνωμεν, ή πατρίς μ'ας παρηγορεῖ δια τας ἀταχούσας ήμῶν προσδοκίας ένθυμίζουσα ήμας ότι εν τῇ υψηλῇ χάρᾳ, εν ή αναστρέψει, τό ετι είναι μόλις ως λεπτά, και ότι ή ενέργεια τότε καρποφορεῖ, όταν έχη προηγηθῆ αὐτης περίετος περισυλλογῆς και παρσκευῆς. Και εὐτως ή πατρίς έξυψαί και εξαγιαζει οὐ μόνον τάς ένδόξους πράξεις τάς προς έξυπνότητα αὐτης συντελεσθείσας, ἄλλ'α και τούς ταπεινούς και ἄγανους μόχθους, ὅτινες ήμέραν τινά θ' ἀπολεθῶσιν εις νίκην και θρίαμβον.

Είναι δέ φανερόν ότι τό αξίωμα έκείνο, τό συναφές μετὰ της έξυπνότητος της πατρίδος, δέν ανήκει μόνον εις τούς υπηρετούντας αὐτήν εν τοίς υψηλοίς βαθμοίς. Και ή των ταπεινῶρων ενέργεια δέν είναι ὀλιγώτερον ἀποφαινετος προς επιτυχίαν του αποτελεσματος. Και αὐτοί έξευγενίζονται υπό του έργου, χάριν του εσπίου συνεργάζονται. Πρὸ του ὄψους του κοινού σκοπού πάντες είναι ἴσοι, ως πρὸ του ἡλίου πάντα τά πλάσματα, τά εκ αὐτου λαμβάνοντα την ζωήν· δέν χωροῦσιν ένταῦθα αἱ ἀντιθέται της φύσεως τάς, αἱ ἀμεταβίβη καταφρονήσεις και ἀλλοτριότητες, αἱ φύσει συνδεδεῦσαι τάς φιλοῦσους φιλοεξίτας.

Η υπακοή εὐδολως είναι ταπεινωτική, όταν ἀναφέρεται εις άνθρωπον, ὅστις και αὐτός είναι εὐπειθῆς υπηρέτης του κοινού καθήκοντος. Είναι πολύ διάφορον τό ἄρχειν, όταν ὁ ἀσκήν αὐτό έχη συνείδησιν της ἴσης ὑποταγῆς πάντων εις ὕψιστόν τινα σκοπόν, και δέν νομίζει ότι μόνον επί βουλήσεως αὐθιγρέτου κατὰ τό μάλλον ή ἥττον ισχυρῶς δύναται να στηριχθῆ τό δικαίωμα του διατάττειν. Και ὁ κατώτερος τότε θα αἰσθανθῆ εαυτόν μεγαλυόμενον εν τῇ υπακοῇ, ἔνεκα του ἄγνου και ἰσοῦδους χαρακτήρος της προσταγῆς.

Ένταῦθα δέ, και μόνον ένταῦθα, ἐγκειται ή λύσις του πολυθρολήτου ζητήματος της κοινωνικῆς ανισότητος. Η ανισότης αὐτη δέν είναι ἀνεκτῆ, εφ' ὅσον έκλαμβάνεται ως ἀκολουθία της πάλης των ἀτόμων χάριν της υπαρχῆς και της επικρατήσεως. Άλλ' εάν τις σκεθῆ, ότι ή πατρίς έχει ανάγκην υπηρετιῶν χρησίμων δια ἀποφόρους ἔνεργειας, και ότι τό μεγαλειον αὐτης κατασκευάζεται οὐ μόνον δια των λαμπροτάτων, ἄλλ'α και των ταπεινοτάτων ἀφοσιώσεων, ή ὕλική ανισότης θα παρκαταθῆ πρὸ αὐτου ως ἀρμονικῆς θέσεως προνοίας και ως ἀληθῆς ήθικῆς ἰσότητος. Και δια τούτο ὁ Πουκαρτής παρίστα εις τούς στρατιώτας αὐτου τόν Γαλλικόν λαόν προσπαρουσῶντα ἕκαστον αὐτων κατὰ την ἐπιβολήν του δια του υπερετατου τουτου ἰσάλους: "Πτε εις τόν στρατόν της Γαλλίας".

Άλλ' ή ἰδέα, ότι είναι τις ἀμέσως υπηρέτης της πατρίδος, ἐκχυζάνει οὐ μόνον τό αξίωμα του στρατιώτου, ἄλλ'α και την ήθικῆν και προσωπικήν αὐτου δυνάμιν.

Δέν είναι βεβήλιος ἄξις καταφρονήσεως και αἱ ἄλλαι ἀρχαί της ἀτομικῆς ἀξίας. Η ἡρική της δράσεως, ή ἡθονή του καταρροεῖν τόν κίνδυνον και νικᾶν τας δυσκολίας, ή ἀγάπη της δόξης, της διακρίσεως, ή εὐγενῆς ἀμιλλῆ είναι ἐκτῆρικ τάς ισχυρά, τά ὅποις ἐπιμελῶς πρέπει να περιέπωνται. Πρὸ πάντων δέ ή παρρημία, ή εμπνεῖς ἀξιωματικῶς ἰκανός, αὐστηρός και ἐπεικῆς σύνταξ, ἀντικείμενον σθεσμοῦ, Οχυρασμοῦ, ἀγάπης και εμπιστοσύνης των ὑπ' αὐτόν, είναι στοιχείον επιτυχίως ἀνυπολογίστου ἀξίας. Άλλ'α δύναται να συμβῆ, ὅπτε τά ἐκτῆρικ ταῦτα να ἐλλείπωσι κατὰ τό μάλλον ή ἥττον· δύναται ὁ στρατιώτης να εύρεθῆ ἐγκαταλειμμένος εις εαυτόν ή υπό την ἐπίδρασιν καταθλιπτικῶν περιέχοντος, δύναται ἀναγκάζομενος υπό των περιστάσεων να κλίνη προς την δυσπιστίαν και την ἀποθάρρυνσιν. Τότε ὁ καλῶς ἐνιστάσας την σημασίαν του ἰθικού στρατού μίαν ἀρχῆν διατηρεῖ ἕθικτον, ἀναλλοίωτον, τό καθήκον, τό ἀχρόιστον αὐτης της συνειδήσεως.

hic moras athenens esto: Nil conscire sibi, nulla pallescere culpa.

Εάν τό στρατιωτικόν καθήκον είναι ἀληθῆς καθήκον καθ' ὄλην την δυνάμιν της λέξεως, θα ἐξκολουθήσῃ να ἐπιβάλληται εις τόν στρατιώτην και τότε, όταν πάντες αἱ ἄλλοι λόγοι της υπακοῆς ἐλλείπωσιν ἐπ' αὐτου. Και μόνος ὁ λόγος εὐτος δύναται ν' ἀρκείσῃ εν τῇ ἐλλείψει πάντων των ἄλλων. Διότι εὐδέν είναι τόσον ισχυρόν, όπως φυμίση την διαγωγῆν του ανθρώπου, ὅσον τό καθῆκον συναίσθημα του καθήκοντος. Μή πιστεύετε, ότι εν τῷ συναίσθημα τουτο καταστήτε τελεσφόρον, είναι ἀνάγκη, ως συγχρόως λέγουσι, να συνδυασθῆ μετὰ τινος συμφέροντος. Έν τας υπακοῦται ἀσφαλῶς και πρὸ αὐτου του παιδός, δέν πρέπει να τῷ λέγη: "Εάν κοίμησ εὐτω, θα σε ὀπίσω τουτο ή έκείνο τό δῶρον", ἄλλ' ἀπλῶς: "Πρέπει, φίλτατε", δεικνύων ἄρα εις αὐτόν δια του ἰθιου παρκαθελγματος ότι εὐτως ἐμῶν τῇ ἀποτελεῖται προσταγῆν ἀποτελειομένην εις πάντας μικρούς και μεγάλους, διατάττοντας και διαταττομένους. Εάν καθόλου αἱ ήθικαί δυνάμεις είναι υπέρτεροι των ὕλικῶν, υπερεταθημῶς δυνάμεις είναι ή κατ' ἐξοχήν ήθικῆ δυνάμεις, τό συναίσθημα του καθήκοντος.

Άλλ'α θυμῶμεθα ἄρα γε να πιστεύσωμεν ότι και εν τῷ μέλλοντι ή ἀτομικῆ ἀξία θα έχη τόσον σπουδαιότητα, ὅσην και εν τῷ παρελθόντι; Ο πόλεμος δέν θα είναι εις τό ἐξῆς ἀντικείμενον ἐπιστήμης και ὑπολογισμοῦ; Και δέν θα ἐλθῃ ἴσως ήμέρα, ὅπτε θα ἀρχῆ να συγκρίνη τις τά σγείδια των δύο ἀντιπάλων, να γυρορίζει εις ποῖον ανήκει ή νίκη;

Όπως διάφορος είναι ή γυόμεν των εἰδικῶν να κρινῶσι παρὶ τουτου ἀνδρῶν.

Όπτε νομίζουσι, ότι ὁ μέγιστος ἐχθρός του στρατιώτου, ὅστις ἀδικαίετως ἐνεδρεύει αὐτόν και καταπονεί και ἀποθῶομενος ἰσχυραίνεται και εκ της ἐλαχίστης λιποφυγῆς, να ἐπνευλάσῃ την ἐπίθεσιν, είναι τό ἔμφοτον της αὐτοσυντηρήσεως, ότι ή νίκη ανήκει ὀριστικῶς, πλην ἔξαιρετικῶν τινων περιστάσεων, εις ἐκείνους, εἰτινες επί μακρότατον και ἀγρόπνως προσέσχον εις τόν ἰσωτικόν τουτον ἐχθρόν.

Και εφ' ενός μὲν αἱ τεράστια πρόδοι του πολιτισμοῦ έχουσι παρὰ τό πλῆθος των λαμπρῶν αὐτων ἀποτελεσμάτων τό ἔσπονον τουτο, ότι μεγαθύνουσι καθ' ὑπερβολήν πρὸ των ὀφθαλμῶν ἐκάστου την σπουδαιότητα της ἰδέας αὐτου ἀνείσεως, της ἀξίας της μικρῆς αὐτου ἀτομικότητος. Ο ἄνθρωπος ἐγείρει βωμῶν ἀπολατρείας, και εις τόν βωμόν τουτον ἀίρεται τόν βίον προσέρον ὅτι ή τροφή δύναται να ἐπιστήσῃ λεπτόν και περίτεχον. Η ἰδέα της φυσικῆς φύγης εκ της ψυχῆς, ή δέν είναι πλέον εἰρη ἀντικείμενον Οχυρασμοῦ ἀνισοπέδου. Ἀτομισμός ὑπερβολικός τείνει να ἐμφοτευθῆ εις τά ἔθνη, καθ' ὅν χρόνον αἱ παρὶ τας ὁμοίας ἀποχρῶμενοι

ὅτι δὲν ἀρκούσι, διότι φύβος Κυρίου ἀρχὴ σοφίας.

Ἐπομένως τὸ ζήτημα τίθεται οὕτως· ἀπκησις ἢ μόρφωσις; Μόνη ἡ ἀπκησις βεβιαίως; ἢ ἀπέδεικνυετο ἀστοχος, διότι θὰ παρεκτιμάζετο μηχανὰς ἔνευ ψυχῆς, ὄντα κινεώμενα αὐτομάτως, οὐχὶ ἀνθρώπους. Ἀλλὰ πλάνη ὡσαύτως εἶνε τὸ νὰ χωρίζεται ἡ μόρφωσις τῆς ψυχῆς ἀπὸ τῆς τοῦ σώματος, ἢ σκέψις καὶ τὸ αἰσθημα ἀπὸ τῶν ἐξωτερικῶν κινήσεων καὶ τῶν πράξεων. Ὁ ἀνθρώπος δὲν εἶνε ὄν διπλοῦν. Αἱ ἐπιθυμίαι τῆς ψυχῆς διαμένουσιν ἀπλῶς εὐχαὶ ἀκατόρθωτοι, ὅταν τὸ σῶμα δὲν συνεργῇ· ἀφ' ἑτέρου καὶ τοῦ σώματος αἱ ἐξέεις ἔχουσι μυστικὴν τινα καὶ βεβιαίν ἐπιδρασιν ἐπὶ τὴν διάθεσιν τῆς ψυχῆς. Αὕτη τείνει οὕσει νὰ συναισθανθῇ τὰς συγκινήσεις, νὰ συλλάβῃ τὰς ἰδέας καὶ τὰς ἀποφάσεις, ὅς παριστώσιν αἱ κινήσεις τοῦ σώματος. Ὁ ψυχολογικὸς οὗτος νόμος ἔχει βεβιαίως τοὺς κινδύνους αὐτοῦ· ἀλλ' ἀφοῦ ὑπάρχει, ἀπόκειται εἰς ἡμᾶς νὰ κάμωμεν χρῆσιν αὐτοῦ ὀρθῶν καὶ ἐπιωφελῶν. Ὁ κλονισμὸς λοιπὸν πορίζεται ἀξίαν ἀπρόσβλητον ἐξ αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ, εἰς ὃν τείνει καὶ ὅστις εἶνε ἡ μόρφωσις τοῦ στρατιωτικοῦ πνεύματος· ἐπειδὴ ἐκφράζει τὸ καθήκον, ἐγχαράττει ἄμα εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ἰδέαν καὶ τὸ συναίσθημα αὐτοῦ. Μόνον ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ νόμου συνταυτιζόμεθα πρὸς αὐτόν, ὥστε νὰ θέλωμεν ἀφ' ἡμῶν ὅ,τι ἐκεῖνος ἐπιβάλλει.

Τοιοιούτῳ ἡ ἀνάγκη τῆς μορφώσεως τῆς ψυχῆς τοῦ στρατιώτου οὐδόλως ὑποβιάζει τὴν σπουδαιότητα τῆς κυρίως λεγομένης πειθαρχίας. Αὕτη διακρίνει ἰσρά, οὐ μόνον διότι εἶνε τὸ μέσον, δι' οὗ ἐξαναγκάζονται, ὅσον εἶνε δυνατόν, ἐκεῖνοι, ὧν τὰ αἰσθήματα δὲν ἀνεπύχθησαν τόσον, ὥστε νὰ καταστῇ ἡ βία αὐτοῦ περιττή, ἀλλὰ καὶ διότι διὰ πάντας χρησιμεύει πρὸς ἀνάμνησιν καὶ ὡς ἐμβλημα τῆς ἠθικῆς πειθαρχίας, τῆς καθυποταγῆς πάντων εἰς τὸν κοινὸν σκοπὸν, ἣτις ἀποτελεῖ αὐτὴν τὴν οὐσίαν τοῦ στρατιωτικοῦ καθήκοντος.

Εἰς τὴν πειθαρχίαν ὀφείλει καὶ ἡ ὑμετέρα σχολὴ τὴν ἀπαράμιλλον αὐτῆς λαμπρότητα καὶ χρησιμότητα. Ἐὰν ἐσκόπουσιν νὰ δώσωσιν εἰς ὑμᾶς γνώσεις τινὰς ἢ ν' ἀναπτύξωσιν συμφώνως πρὸς τὰς κλίσεις τὰς ἀτομικὰς ὑμῶν δυνάμεις, δὲν θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ πάς συναλοφίτωσιν εἰς μιαν μόνον σχολὴν. Ἡδύνασθε καὶ ἐν διαφόροις σχολαῖς ν' ἀκολουθήσατε τὰς αὐτὰς σπουδὰς κατὰ ἑομοίωμορον πρόγραμμα. Ἀλλὰ σκοποῦσι πρὸ πάντων νὰ δώσωσιν εἰς ὑμᾶς τὴν αὐτὴν σκέψιν καὶ τὴν αὐτὴν ψυχὴν, νὰ θέλωσιν ὑμᾶς νὰ θεωρῆτε ἀλλήλους ὡς μέλη τοῦ αὐτοῦ σώματος οὕτως, ὥστε νὰ δυναθῆτε πάντες ν' ἀναπτυχθῆτε κατὰ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν, καὶ μετὰ εἰκόσιν ἔτη, παρὰ τοὺς διαφόρους βαθμοὺς τῆς ἀτομικῆς ἐκά-

στου ἀναπτύξεως, ἐπανεύρητε ἀλλήλους, ὡς καὶ σήμερον, ἀδελφοὺς διὰ τῆς σκέψεως καὶ διὰ τῆς καρδίας. Διότι, ὅταν θὰ εὐρεθῆτε ἐν τῇ πολέμῳ ἐκ τῶν περιστάσεων μακρὰν ἀλλήλων, ἀδυνατοῦντες νὰ συνεννοηθῆτε ἢ νὰ λαβῆτε διευτρίχας παρὰ τῆς κοινῆς ἀρχῆς, πρέπει νὰ ἐνεργήσατε οὕτως, ὡς εἰάν κοινὴ τις ἐξωτερικὴ διεύθυνσις εἶχε κατευθύνει τὰς ἐνεργείας σας· πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἐκ προγενεστέρου χρόνου μεταξύ ὑμῶν ἁρμονία τις, δυνάμει τῆς ὑπείας θὰ παρακολουθήσατε μακρόθεν τὰς κινήσεις ἀλλήλων ἔνευ συγκοινωνίας καὶ ἔνευ εἰδήσεων, ὡσαὶ μὴ ὑπῆρχε δι' ὑμᾶς ἀπόστασις. Ἐθνημασίον τοῦτο ἀποτελεσματικὸν ἐξασφαλίζει εἰς ὑμᾶς μόνη ἡ πειθαρχία· αὕτη ὑπεβάλλουσα εἰς τὸν αὐτὸν ρυθμὸν τὰ τε σώματα καὶ τὰς διανοίας ὑμῶν ἐγχαράττει εἰς ὑμᾶς νόμον τινὰ ἁρμονικῆς ἀναπτύξεως, ὅστις καθ' ἑλπὴν τὴν διάρκειαν τοῦ ὑμετέρου βίου θὰ ἐπενέγκῃ τὴν συμφωνίαν εἰς τε τὰς σκέψεις καὶ τὰς βουλήσεις ὑμῶν.

Οὕτως ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα, ἡ ὕλικὴ δυνάμις καὶ ἡ ἠθικὴ ἀξία, συνεργάζονται καθ' ἑλπὴν τὴν στρατιωτικὴν δράσιν. Ἡ δὲ ἕνωσις σκοπὸς τίθεται ἡ δυνάμις, καὶ συμφώνως πρὸς τοῦτον φτίνετο ὅτι τὸ ἐπάγγελμα τῶν ὅπλων περιλαμβάνεται εἰς τὰς ὕλικὰς ἀσχολίας. Ἀλλ' ἡ ὑψίστη δυνάμις ἐγκείται ἐν τῇ βουλήσει, τῇ σκέψει, τῇ ἠθικῇ ἐνεργείᾳ. Ἄς μὴ συμπεράνῃ δὲ τις ἐνταῦθεν ὅτι ἡ ὑπεροχὴ ἐν τῇ πολέμῳ ἐκφράττει ἀπλῶς ἐξ ὑπερέτης καὶ ἰσχυροτέρας ἀτομικῆς βουλήσεως, κατορθώσεως νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τοὺς ἄλλους· διότι ἡ βουλήσις τότε εἶνε ἀληθῆς καὶ διαρκῶς ἰσχυρὰ, ὅταν ὑπηρετῇ ἐκεῖνο, ὑπερ ὑπερερεῖ, κατὰ διάρκειαν καὶ κατ' ἀξίωμα, καὶ τὰ διὰ τῶν καλλίστων προσόντων πεποικισμένον ἄτομα, ὁδηγῶν τὴν πατρίδα.

ΥΓΙΕΙΝΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΗΞΙΦΑΣΚΙΑ

Δὲν ἐνθυμούμαι τίς ὥρισε τὴν ἑξασκίαν ὡς «τὸν μεγαλύτερον παράγοντα τῆς σωματικῆς ἀναπτύξεως.» Ἐὰν δὲν εἶνε πλήρης ὁ λαιμὸς οὗτος, ἐκφράζει ἡμῶς ἀλήθειαν ἀναμφισβήτητον· ἡ ἑξασκία εἶνε ἀσκησις ὑγιεινῆς ὑπερέτης πάσης ἄλλης. Ἀλλὰ καὶ εἰς ταύτην ἐγκρατίζεται ὅ,τι καὶ εἰς τὴν πεζοδρομίαν καὶ εἰς τὴν ἵππασίαν καὶ εἰς τὸ ποδήλατον· πρέπει νὰ γίνεται γρήσις μετὰ περισκέψεως καὶ μέτρου, διότι πάσα ὑπερβολὴ εἶνε ἐπιβλαβής. Ἡ ἑξασκία οὕτως εἶνε ἀσκησις βιαία, ἐκ τῶν ἑρμητικωτάτων, συνεπάγει λοιπὸν τὴν μεγίστην δαπάνην μυϊκῆς καὶ νευρικῆς δυνάμεως.

Πρὸς ἀπόδειξιν τοῦτου ἔχουμεν τὰς γυνύμ-

ἐδόχων ἱατρῶν, εἴτινες μάλιστα τὰ περίσημα αὐτῶν ἐξήγαγον ἐπιδοθέντες εἰ ἴδωσι εἰς τὴν διὰ ξίφους ἀσκησιν.

«Ὅλοι οἱ μῦες, ὅλοι αἱ ἀρθρώσεις τοῦ διὰ τοῦ ξίφους ἀσκουμένου, γράφει ὁ ἱατρός Πραδέλ, τίθενται εἰς ἐνέργειαν. Αἱ κνήμαι καὶ αἱ βραχίονες ἐργάζονται σχεδὸν ἐξ ἴσου, ἀποκτῶσι δὲ οὕτω ἴσην δύναμιν καὶ ἐναινεσίαν. Ἐὰ μέλη καθίστανται ἁρμονικὰ τὸ στήμα, αἱ δὲ ἀρθρώσεις εὐκαμπτοὶ καὶ ἀπηλλαγμέναι τῆς ἀγάρτεος ἐκείνης σκληρότητος, ἣτις προέρχεται ἐνίοτε ἐξ ἄλλων ἀσκήσεων. Ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἐπιδρασιν αἱ ὄμοι ἐνδυναμιοῦνται. Οὐδ' αἱ μῦες τοῦ κορμῶ μένουσιν ἀδρανεῖς, ὡς μαρτυρεῖ ἡ κόπωση, ἣν αἰσθάνεται τις καθ' ὅλον τὸ σῶμα μετὰ τὴν ἑξασκίαν.»

Ἐξ ἄλλου εἶνα καταφανῆς ἡ ἐλευθέρα λειτουργία τῶν πνευμόνων καὶ ἡ ἐν γένει δράσις τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων. Ἐνδυναμίου τοῦ θώρακος ἡ εἰσπνοὴ καὶ ἡ ἐκπνοὴ καθίστανται πληρέστεραι. Ἐπειδὴ δὲ αἱ δύο βραχίονες εἶνε σχεδὸν ἐντελῶς τεταμένοι, διατελοῦσιν εἰς τὴν ἀρίστην θέσιν, ὅπως ἀνακνήνῃ ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα.

Ἀκριβῶς ὅμως διὰ τοῦτον τὸν λόγον πρέπει νὰ καταβάλλεται ἡ θέουσα προσοχὴ ὡς πρὸς τὸ πρῶν καὶ τὸ ποῖον τοῦ ἀέρος τῶν ἑξασκητηρίων. Ἦνε ἀνάγκη πρὸς τοῦτο νὰ ἐκλείωνται μέρη εὐάερα, ὅπως μὴ καθιστῶνται ἐστὶναι μικρομάτων.

Ἡ ἑξασκία δὲν ἀσκει μόνον τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ τὸ πνεῦμα. Ἡ ἑξασκία, κατὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἐκφρασιν τοῦ ἱατροῦ Λικράτζ, εἶνε «ἐξ ὅλων τῶν ἀσκήσεων ἡ μάλιστα πειθευτικὴ, ἡ ἀπκίτουσα τὴν μεγίστην ἐμπειρίαν ἀπὸ τῶν νευρικῶν κέντρων, ὅχι μόνον διὰ τοὺς ποικίλους συνδικασμοὺς τῶν διεξιφεσμένων, ἀλλ' ἰδίως διὰ τὴν προπαρασκευὴν τῶν κινήσεων τῆς ἐπιθέσεως καὶ τῆς ἀμύνης.»

Συνέριπταν πολλοὶ τὴν διανοητικὴν ἐργασίαν τῶν διεξιφεσμένων πρὸς τὴν τῶν παικτικῶν τοῦ ζατρκίου, καὶ ἡ παρεβολὴ δὲν εἶνε ἀνακριβής. Ἴδιως ἐργάζονται διὰ τοῦ πνεύματος αἱ ὀλιγώτερον ἐκδηλοῦντες ἐξωτερικὴν ἐνέργειαν. «Ἐκρητηρήθη ὅτι καταποντοῦνται πλείοτερον ὅχι αἱ ἑρμητικώτεροι καὶ βιαϊότεροι εἰς τὰς κινήσεις, ἀλλ' ἀκριβῶς ἐκεῖνοι, τῶν ὁπίων ἡ χεὶρ καὶ τὸ σῶμα μόλις κινεῖνται, ἀλλὰ τῶν ὁπίων ἔστι αἱ μῦες μετέχουσιν, οὕτως εἰπεῖν, τῆς ἐντεταμένης προσοχῆς τοῦ ἐγκεφάλου. Πιθόλως, ἐνῶ παρασκευάζουσι κινήσιν τινα, μένουσιν ἀκίνητοι, καὶ ὅμως ἐκτελοῦσι καθ' ἑκαστοῦ ἐργασίαν κοπιωδέστατην, ἣτις συνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι εἶνε ἔτοιμος πρὸς ἀνακρίαν ἐκδηλώσιν εὐθὺς ὡς παρουσιασθῇ ἡ κατάλληλος περιστάσις κινήματος, τοῦ ὁπίου δὲν δύναται ἀκριβῶς νὰ προλεῖν οὔτε τὸ εἶδος, οὔτε τὴν ὥραν.»

Ἦνεκα τοῦτου δὲ ἡ ἑξασκία εἶνε ἀσκησις ἐξαιρετικὴ διὰ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, εἴτινες ἐργάζονται διὰ τοῦ πνεύματος καὶ ὡς ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτῶν ἀκίνητοῦσι, τοὺς ἀνθρώπους ἐν γένει τοῦ γράφου.

Ἐπὶ ἐπισημῶν ἀγωγῆς ἡ ἑξασκία ἔχει καὶ τοῦτο τὸ ἐξαιρετικὸν προσόν, ὅτι ἀσκει τὸν ὀφθαλμὸν καὶ τὸ πνεῦμα εἰς ταχεῖς ἀποφάσεις. Διὰ τοῦτο συνιστᾶται ὡς μίαν τῶν ἀρίστων νεανικῶν ἀσκήσεων. Ἀλλῶς ἡμῶς ἀρμόζει εἰς πᾶσαν ἡλικίαν καὶ εἰνὲ τις πάντοτε εἰς κεντὸν, ὅχι βεβιαίως χάριν ἱπποτικῶν ἐπιδείξεων, ἀλλὰ διὰ λόγους καθαρῶς ὑγιεινοῦς, νὰ ἐπιτεθῇ ἐν ὀριστημένῳ μέτρῳ εἰς τὴν εὐάεστον ἄμα καὶ ἐπιεπιωτάτην καὶ ἀνδροπρεπῆ ἀσκησιν διὰ τοῦ ξίφους.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑΙ ΠΡΟΒΑΔΙ

ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΤΗΣ ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗΣ

Ἀπὸ πολλοῦ ἐκρίθη παρ' ἡμῶν ἐπιείγουσα ἡ ἀνάγκη εἰδικῶ ἰδρύματος πρὸς πρακτικὴν ἀσκησιν τῶν μελλόντων διδασκάλων τῆς μέσης παιδείσεως, ἣτοι τῶν ἐλληνοδιδασκάλων καὶ καθηγητῶν γυμνασίου. Ἐπὶ δὲ τῆς προκατόχου κοινῆς ἐκπαιδεύσεως εἶχε καταρτισθῇ καὶ νομοσχέδιον περὶ ἰδρύσεως «Πρακτικοῦ Γυμνασίου» ἐν Ἀθήναις πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, κατὰ τὰ ἐπαγγελθέντα ὑπὸ τοῦ ἐναρκτηρίου βασιλικῶ λόγου ἐν τῇ Βουλῇ. Ἐπίκαιρον λοιπὸν νομιζόμεν τὴν περιγραφήν ἀναλόγου ἰδρύματος, ὅπερ ἀπὸ ἐτίων εἶκοσιν ἐπὶ ἱερῶν ἐν Βουδαπέστη τῆς Οὐγγαρίας, προσετέλεισε τὴν προσοχὴν τοῦ ἀπανταχοῦ παιδαγωγικοῦ κόσμου, θεμεριεῖται δὲ ἀληθῶς πρότυπον εἰς τὸ εἶδος του.

Ἡ ἰδέα τῆς ἰδρύσεως ἀνωτάτου διδασκαλαίου ἐν τῇ οὐγγρικῇ πρωτεύουσῃ ἀνήκει εἰς τὸν Μαυρίκιον Καρμάν, οὐγγρικὸν παιδαγωγὸν ἐκπαιδευθέντα ἐν Λειψία. Οὗτος ἐπέστεινεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν σύστασιν διδασκαλαίου, ἐν τῇ ἐποχῇ αἱ σπουδάζοντες δὲν θὰ ἐξεπαιδεύοντο μόνον θεωρητικῶς, ἀλλὰ μετὰ τὰς ἐξετάσεις, τὴν θὰ ἠσκούοντο καὶ πρακτικῶς ἐντὸς προτύπου γυμνασίου προσηρτημένου εἰς τὸ διδασκαλαίον.

Ἐὸ σχέδιον τοῦ Καρμάν περιελάμβανε τὸ σύνολον διδασκαλαίου θεωρητικῶ καὶ πρακτικῶ, ἀποτελουμένου ἐκ τριῶν τμημάτων: τῶν Ἑρασματικῶν, τῶν Ἐπιστημονικῶν, τῆς Παιδαγωγικῆς. Ἐὰ δύο πρῶτα ἦσαν προσηρτημένα διὰ τοὺς σπουδάζοντας, τὸ δὲ τρίτον διὰ τοὺς τελειοφοροῦντες, τοὺς ὑποστέλλοντας ἡδὴ τὰς πρῶτας δοκιμασιαρχίας ἐξετάσεις πρὸς ἀπόκτησιν πτυχίου καθηγητοῦ. Ἐἴτις ἡ πρακτικὴ σπουδὴ τῶν μελλόντων καθηγητῶν ἔρχεται μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς θεωρητικῆς, ἣτις εἶνε ἀναλόγως πρὸς τὴν ἐν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ τοῦ ἡμετέρου πανεπιστημίου.

Διὰ τὴν πρακτικὴν λοιπὸν σπουδὴν καὶ ἀσκησιν

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Διδάσκαλε, έλεγε προς τον διάσημον ψυχίατρον Έσκιρόλ, εις των μαθητών του, ότε μου έν ασφαλές κριτήριον προς διάκρισιν των όρων του λογικού από της παραφροσύνης.

Τήν επαύριον ό Έσκιρόλ προσεκάλεσεν εις κωνόν γεύμα τον μαθητήν του και δύο άλλους άγνωστους, εκ των όποιων ό μόν ήτο μεμετρημένος και άμεμπτος κατά την περιβολήν και την συμπεριφοράν, ό δε άλλος όλιος τό αντίθετον.

Πριν άναχωρήσῃ ό μαθητής ύπενεθύμισε την παράκλησίν του εις τον ίατρόν.

— Κρίνε μόνος σου, άπεκρίθη ό Έσκιρόλ· έγυμνάσιες μ' ένα σοφόν και ένα τρελλόν.

— Αί, τό πρόβλημα δέν είναι δύσκολον· ό σοφός ήτον ό μετρημένος και άξιοπρέπής· ό άλλος ούτε τί έλεγεν ή έξυρην ούτε τί έκαμνε, δραπέτης φρενοκομείου.

— Και όμως έχεις λάθος μέγα: Έκείνος που τον ένόμισες σοφόν, έχει την ιδέαν ότι είναι ό Θεός Πατήρ, και κρατεί όλην αυτήν την άξιοπρέπειαν, ή όποία αρμόζει εις την θεϊαν προσωπικότητά του, είναι δέ από καιρού τρόφιμος φρενοκομείου. Ό άλλος, εις τον όποτον δίδεις πιστοποιητικόν τρελλού, είναι μία από τάς δόξας της γαλλικής φιλολογίας — είναι ό Βαλζάκ.

• Η μικρά Νίνα έκυλιετο εις τό πάτωμα και έκλαιε. Μετ' όλιγον έπαυσε και ήρχισε νά συλλογίζεται. Αίφνης γυρίζει και λέγει εις την μητέρα της:

- Μαμά, γιατί έκλαια;
 - Γιατί δέν ήθελα νά σ' αφήσω νά πής έξω στο δρόμο νά τρέξης.
 - Ω! ναι!
- Και αρχίζει πάλιν νά κλάη.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Θύματα της επιστήμης.

Εις τό νοσοκομείον "Άγιος Ιωάννης των Βρυξελλών ό χειρουργός Άλδέρτος Κριξ απέθανεν έσχάτως θύμα της επιστήμης. Έκτελών άγγείρησιν έδηλητηριάσθη συναπειρά άμυγής της χειρός και απέθανεν έντός όλίγων ήμερών. Εις τό αυτό νοσοκομείον και άλλος ίατρός βοηθός του πρώτου, ό Δ^ο Κλάς έδηλητηριάσθη καθ' όμοιον τρόπον και ήναγκάσθησαν ν' αποκόψωσιν άμέσως τον άριστερόν βραχίονα αυτού όπως τον σώσωσιν από βεδάλου θανάτου· και πάλιν όμως ή κατάστασις αυτού έμπνέει άνησυχίαν. Ιατρική έφημερίς αναγράφουσα ταύτα μετά πικρίας επιλέγει ότι τοιαύται θύσαι ύπέρ της άνωθωπότητος παρέρχονται άπαρατήρητοι και άξιόνται μόνον μικράς νεκρολογικής σημειώσεως, ένώ ό θάνατος έν τή κεδίω της μάχης κινεί τον θυμασμόν του πλήθους· και όμως κατά τί ύπολείπεται ό άνευ κλαγγής όπλων και ήχου σάλπιγγων

και ποδοβολητού ίππων θνήσκων χάριν της επιστήμης και χάριν των όμοίων του χειρουργός του βελγικού νοσοκομείου;

Θεραπεία του γήρατος.

Κατά τάς άγγλικάς έφημερίδας εις άγγλος ίατρος έφευρε μέσον, εις του οποίου άναστέλλεται τό γήρας. Εις άπόδειξιν της έπιτυχούς αυτού μεθόδου παρατίθεται ό διάσημος ήθεοποιός Έρρίκος Έρδινγκ, όστις ύπεβλήθη εις την ήλεκτροθεραπείαν του άγγλου επιστήμονος. Η θεραπεία του γήρατος άνεργείται ως έξής: (Ο γήρατος τοποθετείται επί έδρας και ή κεφαλή αυτού περιτριγγύεται διά στεφάνης, έφ' ής ένκενούνται δύο ήλεκτρικά ρεύματα, τό μόν επί του αυχένος, τό δε επί του μετώπου. Η τοιαύτη ενέργεια διαρκεί επί ήμισιαν ώραν κατ' αρχάς, βαθμωδόν δε φθάνει μέχρι της μίας ώρας. Μετά πάντα ό έβδομάδας τό αποτέλεσμα είναι λίαν αισθητόν. (Ο γήρατος νεύει, ύπάρχουν δέ οι ισχυρίζομενοι ότι και αυτά τί λευκανύθαισι τρίχες, άνευ της χρήσεως βαφής, άνακτιπεί τό πρότερον χρώμα αυτών μαύρον ή ξανθόν.

Τά άπορριμματα του Λονδίνου.

Εις την γενικήν άποθήκην των άπορριμμάτων της βρετανικής πρωτεύουσας συναθροίζονται κατ' έτος τά εξής είδη πωλούμενα εις τάς παρακείμενάς τιμάς: παλαιά χαρτιά και χαρτόνια φρ. 14,800, βόκη φρ. 1,200, φίχλαι άνέριαι ή συντετριμμένα φρ. 2,700, φελόι και κηρός σφραγισμών φρ. 1,300, σπάγος φρ. 4,500, οίδηρικά φρ. 1,000, ύκλικά λευκά φρ. 2,400, παλαιά βούρτσαι φρ. 100, βιβλία φρ. 200, κόκκαλα φρ. 000, χαλκώματα φρ. 500, μύλυθος φρ. 400, ζήλας φρ. 400, καυσόξυλα φρ. 400, μαχιροπήρουνα και ύποδήματα φρ. 800, καουτσούκ φρ. 100. Έκ της τέρας των καιομένων άκαθαρών της πόλεως κατασκευάζεται είδος τσιμέντου αξίας 27,000 φρ. έτησίως, οπτε ή όλη πρόσδος εκ των άπορριμμάτων του Λονδίνου άνέρχεται εις φρ. 60,000 περίπου κατ' έτος.

Γιγάντειον θερμομέτρου.

Εις Μασσαχουσέτην της Άμερικής κατασκευάσθη τό μέγιστον των θερμομέτρων, μήκους 21 μέτρων. Τοúτο έτέθη εις τό βόθος φράκτος 21 μέτρων όπως χρησιμεύσῃ εις συστηματικήν και έκρηκτικήν των μεταλλαγών της θερμοτήτος της γής. Λειτουργεί δι' οίνοπνεύματος και πλύν του μήκους κατ' ούδέν διαφέρει των λοιπών κοινών θερμομέτρων.

Λουτρά δια των λαών.

Έγκαιθέρθη έν Παρισίσις τό πρώτον κατάστημα τό παρέχον αντί 20 λεπτιών μόνον ψυχρά λουτρά δια των λαών. (Ο λουτήρας είναι άπλος, αλλά καθαρός και καθ' όλους τούς κανόνας της υγιεινής κατασκευασμένος· έκαστος δέ των λουμένων είναι μόνος έντός μικρού διαχωρισματος περιέχοντος κήθισμα, καθρέπτην και κρεμάστραν διά τή ένδύματα.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΡΓΙΑ

Θέμα πολλής σεβρότητος άπησχόλησεν επί έπανειλημμένας συνεδριάσεις έν τη φιλεξένη αίθουσή του Συλλόγου «Παρνασσού» περί τούς πενήτηκοντα συμπόλιτας, εξ ών πολλοί παρέστησαν άντιπρόσωποι θρησκευτικών και κοινωνικών σωματείων, ως και διαφόρων συντεχνιών.

Τό θέμα τοúτο απέβλεπεν εις την άνταλλαγήν ιδεών προς έκπόνησιν νόμου επιβάλλοντος την Κυριακήν άργίαν.

(Ο τρόπος καθ' έν διεξήχθησεν αί συζητήσεις, ή άρετηρία εξ ής ώρμήθη ή πλειονότης των μετασχόντων, ύπολαβούσα τό ζήτημα της Κυριακής άργίας αποκλειστικώς θρησκευτικόν, πρό πάντων δε τά συμπέρασμα εις τό όπεύκω κατέληξε τό συνέδριον, παρέχουσι την λυπηράν άπόδειξιν ότι ή προθυμία και ή ζήλος, μεθ' ών άφιερώθη εις την έργασίαν ταύτην τό συνέδριον, ήσαν πολύ υπέρτερα των έροδίων, τά ύπείκω προς τοúτο έφερα.

Έν πρώτοις έσφαλαν από της βάσεως ύπολαβόν τό ζήτημα της Κυριακής άργίας ζήτημα θρησκευτικόν· τοσαύτον δε παρεούρη υπό της έσφαλμένης ταύτης άρετηρίας εις περιπλάνησιν, ώστε νά ψηφίζη προσθέτους έστράς εις τάς Κυριακάς, με τάς κραυγάς «Ζήτω ή Όρθοδοξία»· πρότασις δέ καθ' ήν ούχι μόνη ή άργία, αλλά και ό άγιασμός της Κυριακής πρέπει νά επιβληθῃ δι' ύποχρεωτικού νόμου επιβάλλοντος ποινάς, έτυχε ψήφων 25 κατά 26.

Η πλέονη ούτως υπήρξε διττή, και από της διττής ταύτης πλέονης ή σύγχυσις των ιδεών πλήρης.

Άλλά τό λυπηρότερον υπήρξε τοúτο· ότι ένθ του θρησκευτικού αισθήματος ή άτονία είναι έν των κυριωτέρων αίτιων άποσυνθέσεως των κοινωνιών, ένθ ή ένδυσχισις αυτού πρέπει νά είναι έν των έπιτακτικωτέρων καθηκόντων της παιδαγωγίας και της θρησκευτικής διδασκαλίας, οι εκεί συνελθόντες έφαντάσθησαν ότι τό θρησκευτικόν αισθήμα, ή πίστις και ή λατρεία επιβάλλονται διά νόμων έπιτακτικώ, άπαγγαλλόντων ποινάς κατά των παραβητών.

Πόσον άστοχεύσι τοιαύται ιδέαι, πόσον ιδέαι έκπίπτουσαι της κοινωτέρας σεβρότητος καθιστώσι τούς τοιούτους ζήλωτάς άνεπιγνώτως μόν και έπομένως άνευθύναι, αλλά πάντοτε προξένους όλίθρου εις τό άληθές θρησκευτικόν αισθήμα, δέν είναι άνάγκη νά είπωμεν ένταύθα.

Άρκεί τοúτο μόνον νά παρατηρήσωμεν τό γεγονός, ότι διά μας και μόνης ψήφου άπερρίφη πρότασις, καθ' ήν προξείς της έξωτερικής λατρείας επιβάλλονται δι' άπειλής ποινών, διά νά έννοηθῃ ήπόσον ήλιεθηρά ήτο ή βάση, έφ' ής τό συνέδριον της Κυριακής άργίας έζήτησε νά στηρίξη τό έργον αύτόν.

Η Κυριακή άργία πανταχού όπου έπεδιδώθη, λελογισμένως πάντοτε και πάντοτε έν προσηρμογή προς τά κοινωνικά ήθη, τάς ανάγκας και την φύσιν των καθ' έκαστον έπαγγελμάτων, ούδαμώ έστηρίχθη εις λόγους θρησκευτικούς. Δέν είναι ή τιμία έργασία ή άντιτιθειμένη προς την θρησκευτικήν πίστιν του άληθούς Χριστιανού· όλιος τούναντίον. Τοú έρωθ' δέ Αίγυπτίνου τό δόγμα, ότι «δ έργαζόμενος προσεύχεται» ούδέποτε θέλει άπολέσει την ύψηλήν αυτού έννοιαν. Έκείνος άντιθέτως τό ύπόσον άποτελεί ύβριν κατά του άληθούς θρησκευτικού αισθήματος είναι ή κακή χρήση της Κυριακής άργίας, τόσον δυστυχώς άναπόσπαστος κολλάκις από ταύτης.

Η υγιής βάση των προς καθείρησιν της Κυριακής άργίας άγώνων είναι άλλη, διττή.

Φιλανθρωπική και οικονομική.

Η φιλανθρωπία έν τη γενικωτέρω αύτης έκδοχή περιλαμβάνουσα παν φιλάλλον αισθήμα, τον ύπέρ του πλησίον άδελφικόν πόνον, επιβάλλει την επιδίωξιν σχετικής άναπαύσεως καθ' ύρισμένην ήμέραν πρό παντός ύπέρ των άδελφείτων μοχλούντων εις έργα επίπονα, ή εις έργα μη καταναλίσκοντα μόν τάς σωματικάς δυνάμεις δι' έπιπόνου έργασίας, άπειρόντα ήμιας τούς εργαζόμενους από της προς τον ζείδιωρον, τον άνοκακιστικόν ύπαθρον άέρα έκαψής, ως είναι οι των παντός είδους έμπορικών και άλλων καταστημάτων ύπάλληλοι και ύπηρέται.

Διά της Κυριακής άργίας, έφ' όσον ούτη είναι έφικτή, παρέχεται και εις τούτους χρόνας άναψυχής, εύκαιρία έκτελέσεως και των θρησκευτικών και οικογενειακών καθηκόντων και ή άνοκλή ψυχαγωγία.

Η έτέρα άποψις είναι άπολύτως οικονομική, ύπέρ του συμφέροντος αυτών των εργαζομένων, ύπέρ του συμφέροντος της κοινωνικής καθόλου έργασίας, της όποιας έκαστος εργατής, έν τη καθολικωτέρω του έρωθ' έκδοχή, είναι εις των πολλαπλών παραχόντων.

Διότι είναι βέβαιον ότι ή άδύναμις έργασίας, είτε πνευματική, είτε καθαρώς χειρωνακτική, είτε συμπαγής, ως είναι σχεδόν πανταί οι